

Täysistunto

Keskiviikko 7.12.2016 klo 14.02—0.46

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 251/2016 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

14.04 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä on kyse kaavoituksen ja rakentamisen lupien sujuvoittamisesta, ja hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on helpottaa, yksinkertaistaa kaavoitusta, luvitusta, sallia ja edistää markkinoiden toimivuutta. Kohtuullisen kannatettavia tavoitteita. Käyn tästä lakiesityksestä joitain yksityiskohtia läpi.

Aloitetaan tuosta kaupan suuryksiköitten säätelystä. Vähittäiskaupan suuryksikön kokoraja nousee nyt 2 000:sta 4 000 neliöön. (Hälinää — Puhemies koputtaa) Maakuntakaavassa ei enää jatkossa tarvitse osoittaa kaupan suuryksiköiden enimmäismitoitusta keskusta-alueilla, ja sitten taas, kun mennään muualle, kaupan laatua ei tarvitse ottaa huomioon, kun vähittäiskaupan suuryksikkö sijoitetaan keskusta-alueen ulkopuolelle. Tämä siis väljentää merkittävästi mahdollisuuksia kaavoittaa ja rakentaa liikerakennuksia sinne, missä ne ovat tarkoituksenmukaisia palveluitten saavutettavuuden ja kaupallisen toiminnan kannalta.

Yleiskaavan käyttö monipuolistuu. Haja-asutusalueitten rakentaminen helpottuu, koska jo yleiskaavan perusteella voidaan rakentaa ilman erillistä suunnittelutarveratkaisua sellaisissakin kylissä, joissa on merkittävää rakentamispainetta. Rakennusluvan voi yleiskaavan perusteella saada tällaisilla alueilla myös muille kuin enintään kaksiasuntoisille asuinrakennuksille. Eli merkittävää helpottamista maaseudulle rakentamiseen.

Ely-keskusten rooli on puhuttanut paljon viime vuosina. Nyt tuo ely-keskusten rooli muuttuu konsultoivaksi. Ne eivät jatkossa enää ohjaa kunnan alueidenkäytön suunnittelua ja rakennustoimen järjestämistä. Ely-keskusten valvontavaltaa ja valitusoikeutta rajataan ainoastaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin asioihin ja vaikutuksiin.

No, vapaa-ajanasunnot. Niitä tämän lakiesityksen perusteella voidaan nyt jatkossa helpommin muuttaa pysyvään asumiseen. Nimittäin laki antaa mahdollisuuden, että kunta voi jatkossa osoittaa rakennusjärjestyksessään sellaiset kaavoittamattomat alueet, joilla vapaa-ajanasunto voidaan muuttaa pysyvään asuinkäyttöön ilman, että tarvitaan edes poikkeamispäätöstä tai suunnittelutarveratkaisua, ja kunnillahan on sitten muillakin alueilla mahdollisuus hakemuksesta tuo käyttötarkoitus muuttaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Asemakaavoitetuilla alueilla, missä monesti meillä on täydennysrakentamisen tarpeita — mitkä edellyttävät kaavoituksen muutoksia, ja hidas kaavoitus taas hidastaa täydennysrakentamisen mahdollisuuksia — tätä helpotetaan sillä tavalla, että asemakaava voidaan jatkossa muuttaa myös vaiheittain. Eli voidaan tehdä se kaavamuutos koskien aina sitä kulloinkin rakentamisen tai täydennysrakentamisen tarpeessa olevaa aluetta ja sillä tavalla merkittävästi nopeuttaa tätä kaavaprosessia. Ja jos yleiskaava taas on ilmiselvästi vanhentunut, niin asemakaavan voi laatia tai sitä voi muuttaa jopa yleiskaavan vastaisesti, eli ei edellytetä välttämättä aikansa eläneen yleiskaavan muuttamista vaan asemakaavan muu-
tostyö voidaan käynnistää ripeämmin.

Moninkertainen säätely, se, että eri lait ulottuvat koskemaan erilaisia asioita ja eri tavalla, on rassannut suomalaisia. Yleiskaavoissa on merkitty maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla, ja aiemmin on vaadittu maisematyölupa aivan tavanomaisille metsänhoito- tai hakkuutoimenpiteille. Jatkossa maisematyölupaa ei yleiskaavoissa voida määrätä koskemaan metsänhakkuuta maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla. Myös ranta-asemakaava-alueilla tuo suoraan lakiin perustuva maisematyölupavelvoite poistetaan, ja sitä käytetään vain jos kaavan laatija eli kunta haluaa näin toimittavan jatkossa.

Maatalouden rakentaminen niin ikään helpottuu. Suunnittelutarveratkaisua ei enää tarvita maatalaan kuuluvalla rakennuksella, jota tarvitaan maa- ja metsätalouden harjoittamisessa. Sellaisia ovat esimerkiksi tuotanto- ja varastorakennukset, eläinsuojat, metsätaloudessa käytettävät koneiden konesuojat tai puiden kuivatukseen ja varastointiin tarvittavat rakennukset.

Tässä, arvoisa puhemies, tähän kyseessä olevaan, nyt esiteltävään lakipakettiin sisältyvät muutokset. Mutta tietenkään tämä ei ole suinkaan kaikki, mitä asumista ja rakentamista koskien hallitusohjelman toteuttamiseksi tehdään. Kertauksen vuoksi, mitä on tehty ja tapahtuu muissa lakiesityksissä: Maakuntakaavojen vahvistamisesta ympäristöministeriössä luovuttiin jo viime helmikuussa. Poikkeamistoimivalta siirrettiin kokonaisuudessaan kunnille huhtikuussa. Valituslupamenettelyn muuttaminen kattavaksi on valmistella oikeusministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä. Oikeusministeriö on jo nostanut valitusten oikeudenkäyntimaksuja kuluvan vuoden alusta. Yhden luukun palvelujen... (Hälinää)

Puhemies Maria Lohela: Anteeksi, ministeri Tiilikainen, odotatteko hetken. Täällä on nyt aivan valtavasti taas ylimääräistä pulinaa. — Olkaa hyvä, jatkakaa.

Kiitoksia, arvoisa puhemies. — Totean vielä sen, että jotkut odottivat jo, että nyt tämän maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen yhteydessä toteutettaisiin esimerkiksi ympäristöluvituksen yhden luukun periaate, mutta kuten edustajat hyvin tietävät, niin lakimuutoksissa voi aina muuttaa ainoastaan niitä asioita, mitä kulloinenkin käsiteltävä laki koskee. Näin ollen tuo yhden luukun periaate ympäristöön liittyvissä luvituksissa on oma projektinsa, ja se on pantu liikkeelle, ja ne lakimuutokset valmistellaan siten, että ne tulevat voimaan samaan aikaan maakuntauudistuksen käynnistymisen kanssa.

Oikeastaan, arvoisa puhemies, tässä päällimmäiset. Uskon ja toivon, että eduskunnalla on halua tästäkin asiasta keskustella huolellisen valiokuntatyön pohjaksi, ja minulla on mahdollisuus vajaan tunnin verran osallistua ja kuunnella tätä käytävää keskustelua. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Nyt on mahdollista keskustella. Pyydän debattiin osallistuvia ilmoittautumaan.

14.11 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikainen kehui, että hallitus sujuvoittaa ja joustavoittaa — itse näen suurimman osan näistä hallituksen esitykseen sisältyvistä asioista sellaisina, että heikennetään yhdyskuntien suunnitelmallista kehittämistä, heikennetään sitä, että rakentaminen ja myöskin metsien hakkuut tapahtuvat koko kunnan ja koko yhdyskunnan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Erityisesti ihmettelen tätä hallituksen intoa suosia kaupan suuryksiköitä. Me viime viikolla kuulumme, kun ministeri Tiilikainen ja monet hallituspuolueiden kansanedustajat kehuivat, että hallituksen energiastrategia on tärkeä läpimurto ilmastonuojelussa. Tässä kaupan suuryksikköasiassa hallitus toimii aivan päinvastaiseen suuntaan: käytännössä suosii sitä, että kaupan alan (Puhemies koputtaa) suurimmat firmat pakottavat kansalaisia yksityisauton käyttöön.

14.13 **Martti Mölsä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rakentamista ohjataan haja-asutusalueilla suunnittelutarveratkaisun kautta, eli rakennusjärjestyksessä kunnat määrittävät kyseessä olevat alueet. Käytäntö on kunnissa kuitenkin ollut kirjavaa, ja monessa kunnassa rakentaminen on tehokkaasti estetty haja-asutusalueilla.

Tällä maankäyttö- ja rakennuslain muutoksella säätelyä väljennetään, mutta kysynkin ministeriltä: miten kuntia ohjeistetaan rakennusjärjestyksiä laadittaessa, koska tämä käytäntö on erittäin kirjavaa ollut, ja miten siitä saataisiin valtakunnan tasolla semmoinen tasapuolinen, kaikkia kansalaisia kohtaan tasa-arvoista ja tasapuolista?

14.14 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän uudistuksen osalta monet hälytyskellot soivat. Kuka tästä eteenpäin sitten valvoo niin sanottua yleistä etua? Kuka valvoo sitä, että kuntien kaavoitus on lainmukaista?

Ely-keskuksilta tämä oikeus viedään, ja aika suoraan on sanottu, että tulevaisuudessa tämä valvontatehtävä kuuluu kansalaisille ja kansalaisjärjestöille. Voidaanko tätä todella odottaa tavallisilta kansalaisilta?

Ely-keskukset ovat käyttäneet tähän saakka hyvin maltillisesti valitusoikeuttaan. Yhdeksän kymmenestä näistä valituksista on mennyt sellaisenaan läpi. Eikö tämä osoita juuri sen, että tämä on ollut tärkeää ja välttämätöntä? Asiasisältöönhän tällä valituksella ei vaikuteta vaan siihen lainmukaisuuteen.

14.15 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on monia kohtia, jotka vievät kansan valtaosan toiveita ja ajatuksia eteenpäin: edistetään sujuvampaa hallintoa, yrittäjyyttä, normien purkua, hallintokulujen vähentämistä, unohtamatta kuitenkaan ympäristöarvoja, joka on sitten se toinen näkökulma tässä, ja uskon, että aika hyvin tässä on pystytty yhdistämään nämä keskenään osittain kilpailevat näkökulmat.

Virkamiesten ja kuntien roolista tässä käytettiin jo puheenvuoro. Virkamiehet tekevät myös kunnissa virkavastuulla töitä, heidän on noudatettava lakia, ja siinä ei ole mitään vaihtoehtoja. Lakia noudatetaan, ja minä ainakin luotan suomalaisiin virkamiehiin ja heidän osaamiseensa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Ministeri Tiilikaiselta olisin halunnut vielä varmistaa, oliko kaavoitetuilla alueilla vapaa-ajanasuntojen muuttamisesta pysyvään käyttöön jotain tarkennuksia tai ohjeita tässä hallituksen esityksessä. Se jäi vielä hieman avoimeksi.

14.16 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tiedustelen arvoisalta ministeriltä: miksi yleiskaavaa ei voi käyttää suoraan rakennusluvan perusteena tiiviin ja kaupunkimaisen rakentamisen yhteydessä, miksi vain maaseutu ja haja-asutusalueet?

Toinen kysymykseni liittyy siihen, miten esitys vaikuttaa suunnittelujärjestelmän ohjauuteen ja miten kokonaisohjaus ja valvonta — kuten edustaja Myller toi esiin — toteutuvat, kun ely-keskusten asemaa näin heikennetään.

Kolmas kysymykseni liittyy siihen, miten varmistatte sen, että rantarakentaminen ei riistädy käsistä.

Ja lopuksi kiitoksen sana: kiitän hallitusta siitä, että aurinkopaneelien asentaminen yhdenmukaistuu ja helpottuu.

14.17 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nämä hallituksen esityksen uudistukset ovat erittäin tärkeitä, ja niiden kautta nimenomaan yritysten toimintaedellytykset paranevat, rakentaminen vauhdittuu ja kunnat voivat paljon sujuvammin kehittää toimintojaan ja tarvittavia tilojaan. Kuntien mahdollisuus reagoida nopeammin rakentamistarpeeseen ja alueiden kehittämiseen paranee huomattavasti. Uudistuksella kunnat saavat siten lisää päätösvaltaa oman alueensa kehittämiseen, jossa he ovat nimenomaan asiantuntijoita, ja maankäytössä ja rakentamisessa tämä on hyvä asia.

Arvoisa ministeri, varmaan tämä uudistus on iso asia, mutta kaiken kaikkiaan maankäyttö- ja rakennuslakia on rakennettu paloittain ja uudistettu paloittain ja tässä oli myöskin suuremmat odotukset, että tehtäisiin kokonaisuudistus jossain vaiheessa. Itse lämpimästi toivon, että seuraava vaihe on nimenomaan maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus.

14.18 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että nämä esitetyt muutokset, uudistukset ovat järkeviä. Nämä antavat alueille lisää mahdollisuuksia elinvoiman vahvistamiseen ja niin edelleen.

Mutta kieltämättä edustaja Torniainen otti tavattoman tärkeän näkökohdan esille. Tätä maankäyttö- ja rakennuslakia on uudistettu aika monella tavalla, ja itsekin kieltämättä näitten uudistusten jälkeen pohdin, millä tavalla tämä maankäyttö- ja rakennuslaki nyt sitten kestää tulevaisuudessa. Olisi tavattoman mielenkiintoista kuulla, mitä ministeri ajattelee tästä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen mahdollisuudesta ja sen eteenpäinviemisestä.

14.19 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Tässä puhutaan paljon sujuvoittamisesta ja helpottamisesta. Missään ei kuitenkaan puhuta näissä perusteluissakaan paremmasta ympäristöstä tai kestävämmästä yhdyskuntasuunnittelusta, kestävämmistä yhdyskunnista. Nämä eivät ole toisiaan pois sulkevia asioita. Se, että nyt on kieltämättä paikoitellen haastavaa luvituksen kanssa, ei välttämättä tarkoita, että vaatimusten poistaminen olisi se ratkaisu. Ongelma on nähdäkseni myös se, että kunnilla on hyvin erilaiset resurssit. Joillekin tämä nyt ehdotettu muutos ei varmaankaan ole ongelma, joillekin se saattaa hyvinkin olla. Joillakin on tuntemusta esimerkiksi rakennussuojelusta, joillain ei.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Näettekö, ministeri Tiilikainen, että kuntien erilaiset lähtökohdat, erilaiset koot, erilaiset asiantuntemukset olisivat ongelma tässä ehdotuksessa?

14.20 **Kaj Turunen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerille kiitokset tästä esittelystä ja kiitos tästä lakiesityksestä kaikinensa. Tämä on erittäin tervetullut ja toivottava esitys.

Kahteen asiaan, jotka jäivät nyt tästä ministerin esittelystä pois:

Ensimmäiseksi nämä pienet rakennelmat ja rakennukset, joita voidaan rakentaa ilman rakennuslupaa haja-asutusalueille. Miten tässä esityksessä nyt on tarkoitus viedä tämä asia läpi?

Ja toinen on sitten tämä kauppojen suuryksiköitten neliöraja, joka nousee siitä 2 000 neliöstä 4 000 neliöön. Sille haluaisin kuulla enemmän perusteita, miksi tämä on tuplattu. Onko tässä taustalla sitten näitten tyhjien neliöitten käyttöönotto, vai mikä tässä on tarkoitus?

14.21 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On muistettava, että tänään kaavoitettava ja rakennettava yhdyskuntarakenne vaikuttaa vuosikymmeniä eteenpäin ja aiheuttaa vaikutuksia niin ilmastopäästöihin kuin ihmisten asioihin tänään ja myös huomenna. Kaavoituksen ja yhdyskuntasuunnittelun lainsäädännön muutosten ainoana näkökulmana ei pitäisikään olla vain sääntelyn purkaminen. Valitettavasti se tuntuu nyt olevan tämän lakiesityksen johtava näkökulma, ei kestävä yhdyskuntarakenne, kestävä rakentaminen.

Arvoisa puhemies! Lausunnot lakiesitykseen ovat olleet hyvin kriittisiä, ja toivon, että valiokunta ottaa niitä huomioon. Erityisen kriittinen asia on kaupan suuryksiköiden sijoittautumisen huomattava vapauttaminen, ja tätä peltomarkettien suosimista ja pienten kauppojen toimintaedellytysten alasajoa seuratessa tulee melkein ikävä Jan Vapaavuoren ministeriaikoja, jolloin yritettiin tätä peltomarkettibuumia sentään hillitä.

14.22 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensiksi todella suuri kiitos ministerille ja ympäristöministeriölle siitä, että tätä asiaa on saatu vihdoin vietyä todella paljon eteenpäin. Nämä esitykset, mitkä tässä maankäyttö- ja rakennuslaissa ovat, ovat kaikki sellaisia kohtia, joista on puhuttu todella paljon ja joita on odotettu. Nyt saadaan tuloksia aikaiseksi. Meidän hallitusohjelmamme yksi isoimmista asioista on byrokratian purkaminen, ja nyt ympäristöministeriö on saanut kyllä kaikkein eniten siinä tuloksia aikaiseksi. Tärkeintä on ennen kaikkea se, että vapaa-ajanasunto voidaan siirtää entistä joustavammin vakituiseksi asunnoksi, sitten on suunnittelutarveratkaisuasias — valtavan iso asia — ja maisematyöluvut ja monet muut tällaiset asiat.

Ja nyt sitten haluaisinkin kysyä ministeriltä: mikä on teidän mielikuvanne siitä, kuinka paljon tämä kokonaisuudistus järkevöittää kuntien ja eri viranomaisten tekemistä niin, ettei tarvitse turhia valituksia miettiä vaan voidaan keskittyä miettimään, mikä on se todellinen tarve erinäköisille (Puhemies koputtaa) muutoksille?

14.23 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koska rakentamisen volyymi on Suomessa ollut viime vuosina laskussa, on valtion syytä etsiä uusia toimenpiteitä, joilla rakennussektoria voidaan vilkastuttaa ja myös kotimarkkinoita elvyttää. Viitataan siihen, mihin todennäköisesti edustaja Turunenkin viittasi omassa puheenvuorossaan:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Nimittäin pari vuotta sitten Ruotsissa tuli voimaan lainsäädäntö, jolla kevennetään rakennuslupamenettelyä entisestään. Tämä uusi laki siellä mahdollistaa enintään 25 neliömetrin suuruisen ja 4 metrin korkuisen ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettun lisärakennuksen rakentamisen. Ruotsissa tämän lempinimellä "attefallshus" kulkevan lisätalon rakentamiseen ei tarvitse hakea rakennuslupaa, vaan tehdään pelkästään kirjallinen ilmoitus rakennuslautakunnalle. Tästä asiasta jätin toimenpideoitteen 2014, ja samoihin aikoihin keskustakin otti asian esille norminpurkulistallaan. Kysyisin: mihin tämä asia (Puhemies koottaa) on jäänyt?

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi puheenvuoro ennen ministeri Tiilikasta.

14.24 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rakentaminen kannattelee meidän hienoista talouskasvuamme, ja täytyy antaa kiitosta ministeri Tiilikaiselle erinomaisesta työstä sääntelyn purkamisessa.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa luotetaan jatkossa entistä enempi kuntien virkamiehiin ja kuntapäätäjiin — se on oikea suunta. Kaupan kilpailua lisätään, kylärakentamista helpotetaan, rantarakentamista helpotetaan, myös maatalouden rakentamiseen tuodaan järkeviä joustoja, ja mikä tärkeää myös, elyjen rooli muutetaan konsultoivampaan suuntaan, niin että toinen virkamies ei enää keskity toisen virkamiehen päätöksistä valittamiseen vaan siihen, että asiat etenevät joutuisasti.

Vapaa-ajanasuntojen muuttamista vakinaiseksi myös helpotetaan, ja kysyisin ministeri Tiilikaiselta siitä, miksi tämä on rajattu vain kaavoittamattomalle alueelle. Miksi se ei kohdistu myös kaavoitetuille rantarakentamisen alueille?

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Tiilikainen, 5 minuuttia, olkaa hyvä.

14.25 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Ennen kuin unohtuu, aloitan tästä Heinosen viimeisestä kysymyksestä: miksi vain kaavojen ulkopuolisille alueille? No, yleiskaavassahan itse asiassa määritetään se, mitä rakennetaan ja missä, ja siitä poikkeaminen on taas annettu kunnille mahdolliseksi tässä poikkeamistoinivallan siirron yhteydessä. Eli se tulee sitä kautta mahdolliseksi, mutta se vaatii tapauskohtaista harkintaa, koska kunta on itse sen kaavan vahvistanut ja siitä poikkeaminen on nyt kunnan käsissä. Sen sijaan kaavoittamattomilla alueilla tämä vapaus tulee nyt vahvempänä.

Yritän käydä läpi näitä joitain esille nousseita kysymyksiä.

Edustajat Turunen ja Östman ottivat tämän pienehköjen piharakennusten — alle 25 neliötä tai sinne päin — aseman esille. Se on itse asiassa niin, että kunta voi tänä päivänä rakennusjärjestyksessään päättää, mitä niille tehdään ja mitä ei. Kun ajatus on, että puretaan normeja eikä lisätä niitä, niin jo nyt kuntien käsissä olevaa juttua ei ole tarkoituksenmukaista ruveta säätelemään lailla. Toivon, että tulevat hyvät valtuutetut käyttävät tässä sitä demokraattista ohjausvaltaa ja että niissä kunnissa, missä tätä tarpeellisena pidetään, lähdetään muuttamaan noita rakennusjärjestyksiä.

Edustaja Aalto kysyi, miksi yleiskaava vain maaseudulla voi olla rakentamisen pohjana. Tietysti taajama-alueilla ja kaupungeissa, missä rakentamispaine on suurta ja on suurempi tarve sijoittaa yhteen erilaisia toimintoja, on edelleenkin perusteltua, että laaditaan sitten asemakaava, missä tarkemmin määritellään. Sen sijaan maaseudulla meillä ylipään-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

sä ei hirvittävästi ole ongelmana se, että rakennetaan liikaa, vaan pikemminkin se, että rakennetaan liian vähän. Ja sen takia on tarpeen, että joustavoitetaan ja mahdollistetaan sitä maaseudulle tapahtuvaa rakentamista.

Sitten miten varmistetaan, ettei rantarakentaminen riistäydy käsistä? Useat vesistörikkäät kunnat ovat tehneet rantayleiskaavat, joissa on osoitettu se rantarakennusoikeus, ja tähän ei tuo siihen muutoksia. Varmasti siellä, missä painetta on, viisaat kuntapäätäjät — elleivät vielä ole tehneet — tekevät näitä yleiskaavoja jatkossakin.

Sitten edustajat Torniainen ja Korhonen kyselivät tätä jatkoa. Todellakin voin oikeastaan vastata kysymyksiinne, että toiveenne kuullaan. Nimittäin enää ei panna niin kuin tilkkua tilkun päälle ja muuteta tätä maankäyttö- ja rakennuslakia pala kerrallaan, vaan nyt seuraava juttu on nimenomaan se, että käynnistetään se kokonaisuudistuksen valmistelu. Se edellyttää tietysti huolellista pohjatyötä, mutta olen valmis panemaan sen pohjatyön käyntiin, jotta sitten on pohjaa, mistä voidaan jatkossa edetä. Eli tämä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus pannaan nyt sitten valmisteluun.

Edustaja Adlercreutz kantoi huolta siitä, että kun on erilaisia ja erityyppisiä kuntia, niin joillekin nämä muutokset voivat olla todella tervetulleita ja sopia hyvin, mutta epäilitte sitä, riittääkö kaikkialla resurssit tai osaaminen. Nyt tässä maassa on onneksi vielä kuntien välinen yhteistyö sallittua, ja se tulee olemaan muuten jatkossakin sallittua. Esimerkiksi kunnat voivat yhdessä järjestää isommilla alueilla rakennusvalvontaa, jolloin pystytään osaamista kokoamaan ja myös tätä kautta sitä osaamista tämän alan kysymyksissä vahvistamaan.

No, sitten näistä kaupoista. Joku esitti kriittisiä huomioita, että nyt peltomarkettien rakentelu sitten kiihtyy. Ei se automaattisesti mihinkään kiihdy. Nyt vapautetaan, annetaan mahdollisuuksia, ja yhtä lailla niitä aiempaa isompia kauppoja voidaan sijoittaa sinne kaupungin keskusta, mihin ihmiset pääsevät kävelemällä ja pyörällä. Se on ollut aikaisemmin rajoitettua, nyt ei enää. Eli ei tämä kauppojen rakentamisen vapauttaminen tarkoita automaattisesti, että niitä kauppoja johonkin jontkaan ruvetaan rakentamaan, vaan sinne, missä se on liiketoiminnallisesti järkevää. Ehkä kaupat ovat parhaita arvioimaan sitä, missä asiakkaat parhaiten saavuttavat ne tarjolla olevat palvelut.

Edustaja Maijalan esittämään kysymykseen siitä, kuinka paljon tämä nyt sitten järkevöittää: oikeastaan tuon kokonaisuudistuksen valmistelussa, joka käynnistyy, on hyvä katsoa nyt sitten, minkälaisen vastaanoton nämä nyt tehtävät esitykset saavat ja mitä ne käytännössä tarkoittavat, jotta sitten pystytään arvioimaan, minkälaisia käytännössä ponnistettuja muutostarpeita tähän lainsäädäntöön vielä jää.

Puhemies Maria Lohela: Täällä on vielä useita käyttämättömäksi jääneitä vastauspuheenvuoroja, joten voidaan jatkaa tätä debattia, kun ministerikin on vielä paikalla.

14.31 **Elina Lepomäki kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaavoituksen ja rakentamisen lupien sujuvoittaminen on yksi keskeisimpiä asioita, joita hallitus normien purussa voi saada aikaan. Kyse on kuluttajalähtöisestä politiikasta, joka lähtökohtaisesti sallii eikä estä. Se edistää markkinoiden toimivuutta ja mahdollistaa ympäristön monimuotoisemman ja sujuvamman kehittämisen, ja samalla se helpottaa kustannuspaineita. Suomi on asujalle ja kuluttajalle kallis ja usein kieltojen maa.

Mitä tulee tähän suuryksikkösäätelyyn, Suomessa vähittäiskaupan sääntely on OECD:n tutkimusten mukaan Euroopan tiukimpien joukossa. Se haittaa elinkeinojen ke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

hittymistä, ja sekin itsessään nostaa kustannuksia ja haittaa kilpailua. Kyllä tämä vapauttaminen on luonteva jatko myös kauppojen aukioloaikojen vapauttamiselle.

14.32 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ympäristöministerille ja ympäristöministeriölle tästä lakiesityksestä. Tässä on pieniä asioita, joita on helpotettu, kuten nämä aurinkopaneelit ja maisematyöluvut, mutta tässä on erittäin merkittäviä isoja asioita maaseuturakentamisen osalta, juuri tämä suunnittelutarvealueratkaisujen muuttaminen. Meillä on Pirkanmaallakin semmoisia kaupunkeja ja kuntia tällä hetkellä, että koko maaseutu katsotaan jo kaavan lievealueeksi eli suunnittelutarvealueeksi. Toivottavasti tätä kautta kunnat muuttavat asennettaan ja katsovat, että maaseudulle on mahdollista rakentaa, kun annetaan se mahdollisuus itse kunnalle ja myös niille luottamushenkilöille tehdä se päätös siellä. Olisi tosi hyvä, jos tämä niin sanottu haitallinen yhdyskuntakehitys -käsite lähtee pois sieltä suunnittelutarveratkaisun valikoimasta ja lähdetään todellakin katsomaan kestävästä kehitystä ja kestävästä rakentamisesta sinne maaseutualueille.

Lisäksi tässä on hyviä asioita myös maakuntakaavojen suhteen. Pohdinkin tässä, kuinka ministeri katsoo, että voidaan ottaa käyttöön jo tällä hetkellä suunnittelussa oleviin tai valmistumassa oleviin maakuntakaavoihin näitä uudistuksia.

14.33 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys helpottaa, yksinkertaistaa ja sallii ja edistää markkinoiden toimivuutta ja nimenomaan ilmastostrategiaa. Energiastrategiasta viime viikolla puhuttiin, ja tässä on yksi konkreettinen toimenpide, kuinka nyt edistämme sen toteutumista, kun aurinkopaneelien ja -keräimien luvitus helpottuu kaupunkialueilla. Lisäksi vapaa-ajanasuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi helpottuu yhtenä yksityiskohtana, ja tässä siirretään vahvasti ely-keskuksilta valtaa kuntiin. Todella kunnissa on edelleen suuria eroja, ja ne voivat toimia edelleen kuinka haluavat, mutta tämä kyllä tuo painetta siihen, että annetaan lisää vapautta ihmisille asua ja toimia siellä, missä haluavat. Tässä on nimenomaan kysymys luotuksesta ja sallimisesta.

14.34 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on ehkä tämän vaalikauden merkittävimpiä uudistuksia, jolla on vaikutus pitkälle tulevaisuuteen, joten tästä ei voi muuta kuin onnitella. Jos katsoo yhtä sellaista kokonaisaluetta, josta kansalaisilla on ollut merkittävää huolenaihetta, niin se on juuri tämä kaavoituksen ja siihen liittyvien rakennuslupien hankala saaminen ja tämä monimuotoisuus. Sieltä on yksinkertaisuus kaukana ja vaihtelevuus on suurta. Voi jopa olla, että tulevaisuudessa tämä on kiitellyin uudistus, jonka tämä hallitus on pystynyt tuottamaan. Oikeuslaitos kiittää, kaupunkisuunnittelijat kiittävät, kunnat kiittävät, elinkeinoelämä kiittää, ja kaupan keskusliikkeet kiittävät. Tämä on loistava esitys. Minä vuolaasti näin itsenäisyyspäivän hurmassa vielä kiitän tätä esitystä.

14.35 Eero Lehti kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minäkin haluan onnitella ministeri Tiilikaista. Erinomainen esitys.

Joitain pieniä yksityiskohtia: Kaupan suuryksikkö 4 000. Jos ja kun varsin usein siihen liittyy muita erikoisliikkeitä, niin laajeneeko tämä 4 000 silloin, vai koskeeko se päivittäistavarakauppaa tai sitä rakennusta, koska näissä uusissa kaupan suuryksiköissä voi olla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

kymmenittäin erikoisliikkeitä siinä toisessa tai jopa alimmassa kerroksessa? Onko toistaiseksi tehty arviota, kuinka paljon tämä alentaa rakentamisen kustannuksia kansantalouden tai rakennuttajan taholla? Arvioni mukaan merkittävästi, se nopeuttaa rakennusaikoja, vähentää valitusriskejä ja sitä kautta sujuvoittaa koko prosessia. Arvioni mukaan tällä voi olla kansantalouden tasolla merkittävä alennus, ehkä 10 prosenttia, rakentamisen kustannuksiin.

14.36 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä maankäyttö- ja rakennuslain muuttaminen on erittäin tervetullut lakiuudistus. Jos halutaan tämä maa nostaa laman suosta ylös, niin se tarkoittaa, että rakentamista pitää saada lisää. On aivan oikein, että byrokratiaa puretaan ja kunnille annetaan päätösvaltaa omissa asioissaan mahdollisimman paljon. Kaavoitus on maaseudun kehittämiseksi yksi sellainen tekijä, joka on ollut jatkuva jarru. Nyt tätä karsitaan vahvalla kädellä pois, ja siitä erikoinen kiitos ministeri Tiilikaiselle. Rohkea teko, ja tällä tiellä pitää jatkaa.

Pitää muistaa sekin tosiasia, että maaseudulle rakentaminenhan tapahtuu pääasiassa käyttämällä rakennusmateriaalina puuta, ja sehän on erittäin hyvä ympäristöteko, koska betonia käytetään vähemmän. Jokainen omakotitalo vie noin 100 mottia tai kiintokuutiometriä hyvälaatuista suomalaista puuta, ja se säilyy sillä paikalla vuosikymmeniä. Se samalla toimii tämän ilmastotavoitteen mukaisesti erittäin hyvänä ilmastotekona, kun rakennetaan puusta. Kun esimerkiksi rantarakentamista helpotetaan, ja sinnehän lähes poikkeuksetta kaikki rakennukset tehdään puusta, se on erittäin hyvä teko, (Puhemies koputtaa) ja toivon, että nämä uudistushommat jatkuvat edelleen.

14.37 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tämä maankäyttö- ja rakennuslakiuudistus on erittäin tervetullut. Kiitos siitä ministeri Tiilikaiselle ja koko hallitukselle. On johdonmukaista työtä hallituksessa sujuvoittaa säädöksiä ja muuttaa asennetta, niin että jälleen lähdetään luottamaan kansalaisiin, suomalaisiin, paikalliseen päätöksentekoon ja kuntiin, ja sillä tavalla saadaan myöskin vauhtia meidän investointeihimme ja meidän rakentamiseemme.

Täällä on ollut epäilyjä, että esimerkiksi maaseudulle lähdetäisiin liikaa rakentamaan, mutta se ei todellakaan ole pelkona, se on aivan selvää. Sinne rakennetaan aivan liian vähän, ja sitäkin vähää on nykyisillä säädöksillä pyritty estämään. Nyt sille annetaan mahdollisuus. Tämä on erittäin tervetullutta.

Myös se, että kesäasuntoja, kakkosasuntoja, osa-aika-asuntoja saa nyt muuttaa helpommin vakituiseksi asunnoiksi, on äärimmäisen hyvä päätös. Tarpeettomasta byrokratiasta päästään tässäkin eroon ja annetaan ihmisille mahdollisuus asua siellä, missä he ihan oikeasti ja aidosti itse haluavat asua, eikä hallinto määrää siitä. Erittäin hyvä uudistus.

14.38 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sääntelyä puretaan silloin kun se on tukahduttanut kehittämisen, elinvoiman ja maan tasapuolisen kohtelun. Suuret kiitokset ministeri Tiilikaiselle siitä, että te olette ministeriössänne tarttunut tähän byrokratianpurkuun vahvasti. Nyt on konkretiaa, lihaa luiden ympärille. Annetaan vastuuta sinne paikallisille toimijoille, kunnille, missä on tuntemusta ja tietämystä siitä alueesta, kuinka ihmiset siellä haluavat elää, minkälaista elinvoimaa se tarvitsee, minkälainen on elinkeinorakenne ja niin edelleen. Tämä on todella hyvä uudistus, mikä nyt tehdään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Tämä suunnittelutarveratkaisu, se että kunnille lisätään vastuuta näistä alueista, on todellakin sellainen kohta, johon tulee kiinnittää huomiota. Toivon, että myös valiokunta käsittelee tähän maatalousrakentamisen helpottamiseen kiinnittää huomiota. Meillä on paljon alueita, jotka tähän alueeseen lasketaan kuntien sisällä ja jotka ovat täysin maaseutua mutta joilla on ollut suuria ongelmia nimenomaan maatalousrakentamisen suhteen.

Loppuun vielä tästä valitusoikeuden rajaamisesta ely-keskuksilta: Aivan oikea päätös. Kyllä kunnissa tiedetään, mitä siellä rakentaa halutaan, ja sieltä sitä arviointikykyä kyllä löytyy. — Kiitos.

14.40 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minäkin yhdyin kiitoksiin. Erityisesti juuri tästä vapaa-ajan asuntojen käytöstä olen itse aikanaan maistraatin henkilörjoittajana ja väestökirjanpitäjänä saanut todella paljon palautetta, ja tämä on erittäin hieno asia.

Mutta olisin kysynyt ministeriltä: Puhuitte tuosta valituslupamenettelyn muuttamisesta, joka on nytten yhteistyönä oikeusministeriön kanssa. Siitä tulee myös hyvin paljon palautetta. Erityisesti yritystoiminnan ja isojen hankkeiden kohdalla saattaa olla niin, että yhdelläkin kunnallisvalituksella se hanke saadaan pysähdyksiin. Olisin kysynyt: onko mitään linjauksia olemassa vielä ja mitään aikatauluja? Niitä kovasti toivotaan. On ymmärrettävää, että asioista pitää voida valittaa, mutta on juuri sitä ongelmatilannetta, että yksikin ihminen voi pitkäksi aikaa saada sen hankkeen pysähdyksiin. Onko ministerillä vielä antaa mitään linjauksia?

14.41 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on moni edustaja vedonnut siihen, että kyllä kunnissa tiedetään. No, toisaalta kyllä me varmasti kaikki tiedämme, että kunnissa aina joskus myös harkinta pettää, ja kaavoituksessa tunnemme kaikki ratkaisuja, jotka eivät sitten pidemmän ajan kuluessa ole kestäviä. Kittilä on tästä kunnallisen harkinnan pettämisestä se kaikkein kauhein esimerkki tällä hetkellä. (Välihuutoja)

Ottaisin esille yhden asian, mitä en tässä keskustelussa ole huomannut vielä mainittavan. Nimittäin kun nyt hallitus haluaa helpottaa vapaa-ajan asuntojen muuttamista pysyviksi asunnoiksi, toisaalta me olemme juuri tiukentamassa asuntojen ja ylipäättänsä rakentamisen energiatehokkuusnormeja. Onko hallituksessa ylipäättänsä ajateltu sitä, miten helpotettu kesämökkien muuttaminen vakituiseksi asunnoiksi vaikuttaa meidän asuntokannan energiatehokkuuteen?

14.42 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt on kylä helppo keskustan kansanedustajana kuunnella, kun tervejärkinen keskustalainen ministeri esittää erittäin tervejärkisiä, (Naurua) hyviä esityksiä yhdyskuntasuunnittelun ja rakentamisen helpottamiseen. Nyt ihmiset saavat päättää itse, missä asuvat. Yrittäjät saavat päättää, missä yrittävät. Asiakkaat, ihmiset, kuluttajat tekevät niitä valintoja. Niitä valintoja ei tehdä ely-keskuksessa, niitä ei tehdä ympäristöministeriössä Helsingissä. Tämä on aivan erinomainen esitys, ja toivottavasti täältä eduskunnasta lähtee viesti kaikille kansalaisille, että nyt annetaan mahdollisuuksia tehdä ja toimia.

Ihmettelen kovasti tätä punavihreän opposition pelkoa ja huolta. Meillä on uskoa ja luottamusta täällä hallitusryhmissä. Kyllähän on kuitenkin hyvä mainita se, että kunnissa toimitaan virkavastuulla. Sekä viranhaltijat että luottamusmiehet toimivat virkavastuulla, eivät fiilispohjalta. Tämä on hyvä lisä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Mutta kysyisin vielä ministeriltä, kuten edustaja Lehtikin: mitä positiivisia talousvaikutuksia tällä voisi olla, jos kauppa vilkastuu, rakentaminen vilkastuu?

14.43 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen yksi viidestä strategisesta alueesta on todella uudet toimintatavat, parempi täytöntöönpano, kokeilutoiminta, digitalisaatio ja normien sujuvoittaminen. Kyse on todellakin tarpeettomien normien purkamisesta, lupamenettelyjen sujuvoittamisesta ja myöskin valitusmenettelyn järkevöittämisestä, jotta voidaan helpottaa kansalaisten arkea ja jotta voidaan edistää työllisyyttä ja yrittäjyyttä. Minusta tämä on erittäin tärkeä asia, ja on tärkeää, että me kansanedustajat olemme tässä mukana, kun me tapaamme ihmisiä. Keskustan eduskuntaryhmä on ollut tässä hyvin aktiivisesti viemässä viestiä eteenpäin.

Todellakin, kuten edustaja Laukkanen sanoi, tässä pitäisi ministeri Tiilikaiselle antaa tunnustus, ehkä oikein mitali näin itsenäisyyspäivän alla, sillä hän on toiminta-alueellaan myöskin maatalousministeriössä tehnyt hyvin määrätietoista työtä.

Tästä, arvoisa puhemies, on puhuttu aina, byrokratian purkamisesta. Sitten on lopulta levitelty käsiä, kuten viime vaalikaudellakin: ei saatu mitään aikaan. Mutta nyt on tekemisen meininki tässäkin asiassa. Hieno juttu.

14.44 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin osaltani toivon ja pidän välttämättömänä, että valiokuntakäsittelyssä tämä asia hyvin selvästi avataan, mitä mikään tarkoittaa. Täällä salissa nyt ehkä on vähän tämmöinen euforinen tunnelma, ja tästäkin asiasta pitää todella ottaa selkoa ennen kuin näitä ihastuksen ilmauksia päästeele. Nyt on todellakin kysymys siitä, miten yhteensovitetään erilaisia intressejä, ja myöskin siitä, valvotaanko sitä, että lainmukaisesti näitä intressejä on yhteensovitettu, kun elykeskuksilta viedään tämä oikeus ja samaan aikaan on tulossa iso maakuntauudistus. Näissä maakuntalain ehdotuksissa ei ole mitään sanottu siitä, kuka suorittaa kuntien laillisuusvalvontaa. En epäile, etteikö kunnissa osata asioita, mutta joskus sattuu virheitä, ja jääkö näitten virheitten oikaiseminen sitten pelkästään kuntien jäsenten tehtäväksi?

14.45 **Outi Mäkelä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämän esityksen osalta on aihetta kiitoksiin hallitukselle. Rakentamisen rooli talouden kasvussa on kiistaton, ja nyt toteutettavat toimet ovat tärkeitä vipuja tähän kasvuun ja sen edistämiseen. Byrokratiaa puretaan, normeja puretaan, hallintokulut kevenevät, ja lupamenettelyjä sujuvoitetaan. Monessa asiassa mennään siis suuntaan, joka antaa mahdollisuuksia tehdä paikallisia ja alueiden tarpeita tukevia ratkaisuja. Tämä valvonta ja kontrolli, joka nykyllaissa on olemassa, on johtanut siihen, että alueita on kohdeltu eriarvoisesti. Esimerkiksi ely-keskusten ratkaisut ovat johtaneet siihen, että jollain alueella on voitu toteuttaa tietynlaisia ratkaisuja ja toisella alueella ei. Tämä on kestävä tie, tarvitaan tasapuolisuutta näissä asioissa. Kuten edustaja Leppä totesi, niin tässä on kyse myös asennemuutoksesta, mutta mielestäni ei voida olettaa itsestäänselvästi, että tämä olisi asennemuutos huonompaan suuntaan elikkä asennemuutos siihen suuntaan, että moraalitapautuisi tai että siirryttäisiin vastuuttomampaan käytäntöön. Kestävä yhdyskuntarakenne (Puhemies koputtaa) on asia, josta ei ole tarpeen tinkiä, ja edelleenhan on niin, (Puhemies koputtaa) että maankäyttö- ja rakennuslaki velvoittaa virkamiehiä toimimaan niiden periaatteiden mukaisesti, jotka tukevat kestävä... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

14.47 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rakentamista helpotetaan, ja täällä kehoitetaan luottamaan kuntien päätöksentekoon. Toki luotan varmasti vapaa-ajanasuntojen rakentamisen osalta, mutta entäs sitten, jos mennään vähän pidemmälle näissä ajatuksissa, kuten louhosten ja logistiikka-alueitten hallitsemattomiin perustamisyhtiöihin ja niihin, mitä esimerkiksi pääkaupunkiseudulla tapahtuu paljon? Täällä pääkaupunkiseudulla on valmiiksi kaavoitettuja tai eri kaavavaiheissa olevia teollisuus- ja logistiikka-alueita yli 2 000 hehtaaria, pelkästään pääkaupunkiseudulla, ja silti täällä kovasti tällaisia logistiikka-alueita halutaan synnyttää lisää — ja kuitenkin niitten suurin tarkoitus on mahdollistaa tämä tarpeeton kivilouhinta, ja se on erityisesti haitallista jo olemassa olevalle asutukselle, nimittäin se louhos voi olla vuosikymmeniä samassa paikassa. Pelkästään Helsingin seudulla on jo yli kymmenen louhosta, ja lisää on tulossa koko ajan. Kunnat eivät yksin osaa tehdä järkeviä päätöksiä, jos me emme tätä tarpeetonta hanketta valvo, koska maa-ainesten ottoa ja käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä ei ole riittävästi tarkastettu viime aikoina. (Puhemies koputtaa) Kysyn ministeriltä: voidaanko tässä kiinnittää huomiota siihen, (Puhemies koputtaa) ettei tule näitä tarpeettomia louhoksia lisää?

14.48 **Antti Rantakangas kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostamani edustaja Laukkanen täällä luetteli pitkän liudan tahoja, jotka kiittävät. Minä lisäksi vielä yhden, elikkä tärkeimmän: äänestäjätkin tulevat kiittämään tätä ratkaisua. (Naurua)

Me olemme tottuneet vuosikymmenten ajan siihen, että erityisesti ympäristöministeriön hallinnonalalla on erilaista säädöstä toisensa perään tehty, millä on ainakin vaikeutettu elinkeinotoimintaa, asumista ja rakentamista. Nyt on todellakin toinen suunta, ja kiitoksia, ministeri Tiilikainen, olette määrätietoisella tavalla toteuttanut hallituksen ohjelmaa. Tämä kärkihankehan, byrokratian purkaminen ja siihen liittyvät säädösten keventämiset, niin kuin täällä edustaja Lehti sanoi, tulee olemaan myöskin kansantalouden kannalta tärkeää toimintaa: se vauhdittaa talouskasvua ja ennen kaikkea antaa mahdollisuutta sitten tämän yhteiskunnan vahvistumiselle. Täytyy vähän ihmetellä vihreitten ja SDP:n puheenvuoroja, kun teillä on tällainen kaipuu menneisyydestä ja holhousyhteiskunnasta se päällimmäinen asia, kun pitäisi luottaa ihmisiin ja luottaa siihen, että kyllä järkevällä tavalla suomalaiset virkamiehet myös kunnissa asioita hoitavat.

14.49 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ennen kuin täällä mitaleita ja pokaaleja jaetaan, niin käydään tämä asiallinen keskustelu ensin.

Kysyin ja penäsin tuossa ensimmäisessä puheenvuorossani sitä, miten esitys vaikuttaa suunnittelujärjestelmän ohjaavuuteen ja miten se kokonaisuohjaus ja -valvonta toteutuu, kun ely-keskusten asemaa näin heikennetään. Aina kun puhutaan siitä, että ihmisen pitää saada päättää juuri se paikka, missä hän tahtoo asua, niin se kysymys ja se vaade pitää sisällään myös sen toisen, vastuupuolen: miten se järkevä yhdyskuntarakenne suunnitellaan, miten ne peruspalvelut turvataan jokaiselle ihmiselle, ja miten ne järjestetään. Myös tätä kysymystä pitää käydä läpi, kun puhutaan, että jokainen saa asua juuri siellä, missä tahtoo asua.

14.50 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse vielä palaisin tähän vapaa-ajanasuntokysymykseen, kun ihmiset haluavat muuttaa vapaa-ajanasuntoja ympärivuotiseen käyttöön sopivaksi, ja kysyn ministeriltä: Olenkohan käsittänyt oikein, että kun tämä kuitenkin tapahtuu rakennusjärjestyksen kautta, ainakin tämän hallituksen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

esityksen mukaan, niin miten käsitellään kaavoitetulla alueella olevia vapaa-ajanasuntoja? Voidaanko nyt tämän lain mukaan — kun tässä on kiitelty paljon tätä normienpurkua — olettaa, että tämäkin tapahtuu sitten hyvin yksinkertaisesti ja ihminen saa tämän luvan, ettei tarvitse kunnan lähteä kaavamuutosta tekemään, koska eihän kunta tule sitä tekemään parin kolmen rakennuksen takia? Miten tämä asia on tulkittavissa? Ainakin itse toivon, että jos se asia ei ole tämän oman tulkintani mukainen — olen tietenkin tämmöisen yksinkertaisen rakennusluvan kannalla — niin valiokuntakäsittelyssä ainakin pohdittaisiin yhdessä, voidaanko sitä muuttaa juuri tähän suuntaan, kuten julkisuudessa on annettu ymmärtää.

14.51 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta on saanut tässä salissa paljon ansaittua kiitosta. On tärkeää, että rakentaminen helpottuu. Se tulee ilman muuta vaikuttamaan myöskin talouskasvuun ja -kehitykseen. Toki alueellisia eroja tulee varmaankin olemaan, johtuen siitä, että rakennuksia tehdään yleensä tarpeeseen.

Kun täällä oppositiopuolueet erityisesti ovat nostaneet esille tämän vähittäiskauppaa koskevan sääntelyn purkamisen, niin minä en olisi siitä lainkaan huolestunut. Uskon niin, että kaupat tekevät sellaisia ratkaisuja, jotka ne katsovat järkeviksi ja jotka perustuvat aina asiakastarpeeseen.

Lisäksi tämä ely-keskusten roolin rajaaminen näissä valitusasioissa on tervetullut asia ja tulee myöskin osaltaan helpottamaan oikeusistuimissa olevaa työpainetta, koska siellä (Puhemies koputtaa) jatkuvasti näistä asioista valitetaan.

14.52 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös itse kiitan ministeriä hyvästä esityksestä ja toivon, että valiokuntakäsittelyn aikana näihin esille nousseisiin kysymyksiin, niin kuin tähän sujuvuuden helpottamiseen ja siihen miten kuntapäätäjät kantavat vastuunsa siitä, jos tehdään mahdollisia muutoksia asioihin, tulisi vielä tarkennuksia. Mutta kaikkein tärkeintä tässä on, että tämä sujuvoittaa rakentamista, byrokratiaa puretaan ja kuntien ja kuntapäätäjienkin rooli tässä korostuu. Yritykset varmaan tulevat kiittämään tästä esityksestä, koska rakentaminen helpottuu.

Myös koskien vapaa-ajanasuntojen muuttamista vakituisiksi asunnoiksi tämä on tärkeä uudistus. Ehkä kuitenkin parhaimpana lauseena tässä esityksessä pidän tuota yhtä lausetta: maaseudullakin saa rakentaa.

14.53 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä hallituksen esitystä on todellakin kiitelty tässä salissa erittäin paljon, ja se ansaitsee kiitokset siitä. Tätä hallituksen esitystä on odotettu kauan, ja on hyvä, että rakentaminen helpottuu.

Tämä hallituksen esitys keskittyy aika paljon nyt haja-asutusalueille rakentamiseen ja siihen, miten saa nopeammin hankkeita vietyä eteenpäin. Eräät opposition edustajat etenkin tuolta vasemmalta laidalta ovat epäilleet, että tämä hallituksen esitys heikentää kestävästä rakentamisesta ja kuntien suunnitelmallista kehittämistä. Itse en epäile sitä, koska tämä nimenomaan keskittyy haja-asutusalueille, ja on hyvä, että ihmiset saavat rakentaa sinne.

Mitä sitten tulee suuriin kaupunkeihin, niin täytyy muistaa, että kunnilla on monopoli kaavoituksessa. Kunnat itse päättävät, minkälaista asemakaavoitusta sinne tehdään, ja itse toivon, että kuntapäätäjät myöskin huomioivat sen, (Puhemies koputtaa) että silloin niitä kaavoja helpotetaan eikä tehdä niistä (Puhemies koputtaa) asemakaavoista liian yksityiskohtaisia, jolloin vaikeutetaan rakentamista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Ennen ministeriä vielä yksi puheenvuoro.

14.54 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Tässä on puhuttu sujuvoittamisesta, ja se on tietenkin hyvä asia. Se liittyy kuitenkin moneen muuhunkin asiaan, kuten digitaalisten lupaprosessien edistämiseen, yhtenäisten käytäntöjen edistämiseen, ja varsinkin jos päätäntävalta siirtyy yhä enemmän kuntiin, näistä asioista tulee entistä tärkeämpiä. Miten näette, että voitaisiin yhdistää kuntien välisiä menettelytapoja rakennusvalvontatasolla?

Puhuttiin tästä kokonaisuudistuksesta, joka on tietenkin hyvä asia, kuten edustaja Tornainenkin nosti esille. Siihen ilmainen vinkki: mitä jos rakennusoikeus ei perustuisi kerrosalaan vaan hyötyalaan, jolloin puurakentamisen kilpailuasetelma etenkin asuinkerrosta-lokohteissa paransi huomattavasti?

Ely-keskusten valitusoikeutta rajataan tässä nyt koskemaan vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä asioita. Miten tätä tullaan arvioimaan? Onko sellainen vaara, että tämä ehkä pikemminkin tuo tällaisen lisäharkintavaiheen tähän valitusprosessiin, jolloin koko prosessi hidastuu? (Puhemies koputtaa) Näettekö tällaista ongelmaa?

Sitten vielä...

Puhemies Maria Lohela: Nyt on aika täynnä ja ministeri Tiilikaisen vuoro, 5 minuuttia, jonka jälkeen puhujalistaan.

14.56 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia kiitoksista. Ennen kuin tosiaan ruvetaan lopullisia arvioita jakelemaan, niin tietenkin eduskunnan valiokunnan on tehtävä tässä hyvä ja perusteellinen työ, mihin useampikin edustaja viittasi. Esimerkiksi kun edustaja Myller pohti tätä asiaa, niin todellakin kehotan mahdollisimman hyvään ja perusteelliseen valiokuntakäsittelyyn, jotta asia tulee kunnolla ruodittua. Näin se kuuluu olla.

Joitakin kommentteja:

Aloitan edustaja Mölsästä, joka jo itse asiassa tuossa äskeisessä sessiossa otti esille tämän, että miten nyt sitten ohjeistetaan jatkossa näistä muutoksista. Ympäristöministeriö ja Kuntaliitto yhdessä sitten valmistelevat ohjeistuksen kuntien käyttöön.

Edustaja Lehti otti esille tämän kysymyksen, että miten tämän arvioidaan nyt sitten tuohon taloudelliseen toimintaan vaikuttavan ja vilkastuttavan sitä tai miten tämä vaikuttaa rakentamisen kustannuksiin. Minulla ei ole sen tarkempaa arviota kuin teilläkään, ja veikkaan, että sen pitkäaikaisen kokemuksen perusteella, mikä teillä on esimerkiksi rakentamisen alalta, niin osuu aika hyvin tuo arvionne, että jopa 10 prosentin kustannussäästöistä voi olla kyse nimenomaan sen nopeutumisen ja sujuvoitumisen kautta. Joka tapauksessa siinä, että hankkeet etenevät nykyistä nopeammin siihen päätökseen, että voidaanko tehdä vai eikö voida tehdä, aikasäästö on todennäköisesti merkittävä.

Muutamaan kohtaan:

Täällä esimerkiksi edustaja Hassi pohti tätä energiatehokkuuskysymystä. Totta kai on selvää, että jos annetaan lupa muuttaa se vapaa-ajanasunto vakituiseksi, niin sen täytyy täyttää ne vakituisen asumisen edellytykset. Mutta sitten kun pohditaan sitä, onko se nyt ilmaston kannalta hyvä vai huono... Tässähän on tehty näitä selvityksiä hiilijalanjäljestä kaupungeissa ja maaseudulla, ja itse asiassa se, mikä tekee sen eron maaseudun eduksi suhteessa kaupunkeihin, on nimenomaan se, että maaseudulla pientalot on helppo muuttaa il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

mastoneutraaleiksi. On helppo panna aurinkopaneeleita tai maalämpöpumppuja tai siirtyä uusiutuvaan, vaikkapa puupohjaiseen lämmitykseen. Sen sijaan kaupungeissa se edellyttää aina yleensä sitä, että energiayhtiö tekee sen muutoksen pois fossiilisista uusiutuviin, ja, niin kuin on nähty, se on monen kaupungin kohdalla ollut Suomessakin tuskastuttavan hidasta, joskin vauhtia pannaan nyt lisää.

Sitten edustaja Aalto otti tämän näkökulman, että asumisen vapaus vs. palvelujen tarve. Tätä on tietysti relevanttia kuntapäätäjänkin näkökulmasta pohtia, että jos nyt sitten asutaan siellä ja täällä ja tuolla, niin entäpä ne palvelut. Oma kokemukseni maaseudulla asumisesta ja siellä havaintoja vuosikymmeniä tehneenä kertoo kyllä sen, että yleensä ne maaseudulla asuvat ihmiset itse toteavat, milloin on aika lähteä sieltä syrjemmästä vähän lähemmäs palveluitten pariin. Eli luotan tässäkin siihen, että se asumisen valinnanvapaus johtaa siihen, että ihmiset arvioivat sitä omaa elämänvaihettaan ja elämäntilannettaan ja tekevät itsensä kannalta järkeviä ratkaisuja, ja myös tämä palvelutarvenäkökulma siinä varmasti painaa.

Adlercreutz kysyi näistä digimahdollisuuksista. Se on tärkeä juttu. Eli tuo rakennusluvituksen tai ylipäänsä luvituksen saaminen sähköiseen muotoon todennäköisesti tuo tuottavuutta ja kustannussäästöjä, ja sitä pannaan työn alle. Samaten kuin tämä yhden luukun periaate, mikä kokoaa useita lupia yhteen prosessiin — yksi prosessi, yksi päätös, yksi mahdollisuus valittaa. Se sujuvoittaa mutta ei kuitenkaan estä esimerkiksi tätä valittamisen mahdollisuutta, mikä täytyy demokratiassa aina olla. Ja tätä edustaja Meri tiedustelikin, että miten ja millä aikataululla nämä asiat etenevät. Nyt en oikeusministeriön puolesta pysty valitettavasti vastaamaan, miten valituslupakäytännöt etenevät, mutta tämä yhden luukun prosessin tuoma sujuvoittaminen etenee siinä aikataulussa, että se on 1.1.2019 käytössä.

Monet edustajat pitivät näitä muutoksia tervetulleina maaseudulla asumisen kannalta, ja se viesti nimenomaan on, että myös maaseudulla pitää voida rakentaa ja toimia. Itse luotan erittäin vahvasti kuntapäätäjiin ja viranhaltijoihin siinä, että nyt heille tulee myös se vastuu. Nimittäin on voinut olla mahdollista, että on tehty epärationaalinen päätös, kun on luotettu siihen, että joku sitten jossain kumoaa sen. Nyt se valta ja vastuu (Puhemies koputtaa) on siellä kunnissa, ja hyvä niin.

Puhemies Maria Lohela: Nyt jatketaan puhujalistalla eteenpäin.

15.01 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Aika moni tämän hallituksen esityksen asioista tulikin jo replikoinnissa ainakin sivuttua. Omalta osaltani ympäristövaliokunnan puheenjohtajana tulen tekemään parhaani, että valiokunta käsittelee hallituksen esityksen hyvin ja perusteellisesti.

Hallituksen esitys sisältää yhden hyvän asian ja kymmenkunta huonoa. Sen hyvän asian edustaja Aalto jo mainitsikin, ja se on se, että aurinkopaneelien asentaminen yhdenmukaistuu, kun jatkossa vain kaupunkikuvan ja ympäristön kannalta merkittävien aurinkopaneelien ja aurinkokeräimien asentaminen vaatii toimenpideluvan. Tästä esityksestä voin antaa kiitokset, mutta suurin piirtein muusta, mitä hallituksen esitys sisältää, en sitten kyllä kiitäkään.

Hallitus puhuu joustavoittamisesta ja sujuvoittamisesta, samoin monet hallituspuolueiden edustajat tässä replikoinnissa puhuivat siitä, mutta hallituksen esityksessä se enimmäkseen tarkoittaa sitä, että höllennetään rakentamisen ohjausta eli yhdyskuntien suunnitel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

mallista kehittämistä erityisesti haja-asutusalueilla ja rannoilla. Hallituksen esitys peruuttaa useita viimeisten 15—20 vuoden aikana kaavoituslainsäädäntöön tehtyjä tärkeitä parannuksia, kuten sen, että kaavat eivät ole voimassa ikuisesti vaan niillä on niin sanotusti viimeinen käyttöpäivä. Tämä asia otettiin lakiin kokemuksen pohjalta, kun monilla paikkakunnilla vastoin kuntalaisten ja kunnallisten päättäjienkin suuren enemmistön kantaa rakennettiin hyvin vanhojen asemakaavojen pohjalta, jotka oli hyväksytty vuosikymmeniä aikaisemmin ja jotka eivät enää nykypäivän ajattelua vastanneet, ja jos kunta ei ehtinyt kaavaa muuttaa, niin sillä ei ollut keinoja estää. Hallituksen esitys myös mahdollistaa päätösten tekemisen aikaisempaa pienemmässä piirissä, kun päätösvaltaa voidaan siirtää valtuustolta kunnanhallitukselle ja lautakunnille ja kun tulee mahdolliseksi muuttaa asemakaavaa vaiheittain ja kun osasta kaavoja ei enää tarvita osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja myöskin sitä koskeva neuvotteluvaihtoehto poistetaan.

Tässä replikoinnissa on jo puhuttu kaupan suuryksiköistä ja ilmastosta. Viime viikollahan hallitus ja monet hallituspuolueiden kansanedustajat löivät rintaansa ja kehuivat hallituksen energiastrategiaa suureksi ilmastoteoksi. Mutta tämä lakiesitys lyö ilmastonsuojelua korville yhdyskuntarakenteen kautta. Hallitus avaa uudestaan ovet sille, että kauppa- ja palvelusetäisyydet käytännössä pakottavat ihmisiä yksityisautojen käyttöön, kun hallitus helpottaa jättimarkettien kaavoittamista keskusta-alueiden ulkopuolelle ja heikentää kuntien ohjausmahdollisuutta. Myös Kuntaliitto muuten vastusti tätä esitystä lausunnossaan. No, onko Suomessa joku erityinen pula jättimarketeista? Ei todellakaan ole. Vuonna 1990 Suomessa oli 6 000 ruokakauppaa, vuonna 2010 enää vähän yli puolet tästä. Puolet myynnistä tapahtuu jättimyymälöissä, jotka ovat yksi kymmenesosa kauppojen lukumäärästä. Suomessa suurmarkettien pinta-ala asukasta kohti on melkein kaksinkertainen verrattuna EU:n keskiarvoon ja pikkukauppojen pinta-ala vastaavasti vain kymmenesosa EU:n keskiarvosta. Tätä huonoa kehitystä kauppojen aukioloaikojen muuttaminen entisestään kärjisti. Me suomalaisethan maksamme ruuasta kalliimpaa hintaa kuin EU-kansalaiset keskimäärin, vaikka arvonlisäveron vaikutus otettaisiin huomioon, ja vastineeksi jo nyt saamme pitemmät kauppamatkat ja enemmän lattiapinta-alaa jättimarketeissa kuin muut eurooppalaiset. Tätä kehitystä hallitus siis haluaa vielä edistää, mitä en todellakaan pidä järkevänä enkä kestäväenä. On mielenkiintoista, että juuri keskustajohtoinen hallitus haluaa tässä asiassa tanssia suurten kauppa- ja palvelusetäisyyden pillin mukaan, kun toisaalta MTK:kin valittaa sitä, että suurten kauppa- ja palvelusetäisyyden valta on johtanut siihen, että tuottajan ruuan hinnasta saama osuus on 2000-luvulla laskenut.

Hallitus vie kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia myös metsähakkuisiin, kun maisematyölupaa ei enää voisi vaatia maa- ja metsätalousalueilla tehtäviin hakkuisiin. Metsänomistajat voivat tästä iloita, mutta tuskin muut suomalaiset. Maisematyölupaharkinnan avulla on tähän asti voitu säästää luontokohteita ja muuttaa avohakkuuta poimintahakkuiksi, jotka ovat luonnon ja virkistyskäytön kannalta parempia. Eli suomeksi hallituksen esitys tarkoittaa lisää avohakkuuta myös sellaisiin metsiin, jotka käytännössä ovat ihmisille tärkeitä virkistysalueita.

Hallitus on myös järjestelmällisesti vähentänyt valtion viranomaisten vaikutusmahdollisuuksia kaavoitukseen. Nyt hallituksen esitys rajaa ely-keskusten ohjaavaa roolia ja valitusoikeutta entisestään. Edustaja Adlercreutz jo puhui siitä, mitä tämä tarkoittaa rakennus- ja ympäristöministeriön näkökulmasta. Mutta kaikesta päätellen kehitys ei pääty tähän hallituksen esitykseen, nimittäin hallitushan, kuten kaikki tiedämme, suunnittelee maakuntauudistusta, jossa kuntien kaavoituksen laillisuusvalvonta ei kuulu kenellekään, ei ainakaan siinä maakun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

talakiluonnoksessa, joka on ollut lausunnoilla. No, tätä kaikkea perustellaan päätösvallan siirtämisellä lähemmäksi kansalaisia, mutta me kaikki tiedämme, että kunnissa aina joskus harkinta pettää, ja jo replikoinnissa mainitsin, että Kittilä on tästä varoittava esimerkki. Hallituksen esitys myös ylipääntensä epäselventää maankäytön suunnittelua, kun yleiskaavaa voi käyttää laajemmin suoraan rakennusluvan perusteena jopa merkittävän rakennuspaineen alueella.

Hyvät kollegat! Ihmiset muuttavat paitsi työpaikkojen ja opiskelumahdollisuuksien perässä, myös sinne, missä on miellyttävää asua ja palvelut ovat hyviä. Monet tässä keskustelussa käytetyt puheenvuorot heijastavat uskoa siihen, että uusien asuntojen rakentaminen maaseudulle on ennen muuta sääntelyn purkamisesta kiinni. En usko tähän, jos tämä sääntelyn purkaminen johtaa huonomman, vähemmän kestävä yhdyskuntarakenteen tekemiseen kuin tähän asti.

15.09 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys on kauan odotettu ja toivottu esitys maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi. Lakiin tulee useita kaavoitusta ja rakentamisen luvitusta helpottavia muutoksia, joista keskeiset uudistukset tulevat nimenomaan vähittäiskaupan suuryksiköiden sääntelyyn, haja-asutusalueille rakentamisen helpottamiseen, asemakaavoitukseen sekä ely-keskusten roolin muuttumiseen. Nämä hallituksen uudistukset ovat erittäin tärkeitä, ja niiden myötä yritysten toimintaedellytykset paranevat, rakentaminen vauhdittuu ja kunnat voivat sujuvammin kehittää aluettaan. Kunnilla on nimenomaan se kaavoitusmonopoli myöskin tulevaisuudessa. Valtion viranomaisten rooli jää laajempien kokonaisuuksien hallintaan.

Kaupan suuryksikön kokoraja tuplaantuu 4 000 kerrosneliömetriin, ja maakuntakaavan vähittäiskaupan enimmäismitoitus tarvitsee jatkossa osoittaa vain keskusta-alueen ulkopuolella. Keskusta-alueiden ulkopuolisten suuryksiköiden kaupan laatua ei siis enää tarvitse ottaa kaavoituksessa huomioon. Tällä esityksellä uskotaan olevan myös kaupan alan kilpailua edistävä vaikutus.

Hallituksen esityksellä kylärakentaminen helpottuu ja mahdollisuus ohjata rakentamista suoraan yleiskaavalla laajenee sellaisissa kylissä, joissa on todellakin rakentamistarpeita. Monet nuoret perheet haluavat rakentaa omakotitalonsa nimenomaan haja-asutusalueelle. Tämä uudistus koskee myös kyläalueiden ulkopuolista haja-asutusaluetta ja kylien ranta-alueiden nykyistä tiiviimpää rakentamista.

Paljon toivottu esitys on myös, että vapaa-ajan asunnon voi jatkossa muuttaa pysyvään asumiseen entistä joustavammin. Asiastahan päätetään nimenomaan kunnissa.

Huomion arvoista on, että maatilan lisärakentaminen helpottuu jatkossa, sillä suunnittelutarveratkaisua ei enää tarvita maatalaan kuuluvalla maa- ja metsätaloudessa tarvittavalle rakennukselle.

Kuntien mahdollisuus reagoida nopeammin rakentamistarpeeseen ja alueiden kehittämiseen paranee, kun asemakaavan voi laatia myös vaiheittain. Ketteryyttä rakentamisen ohjaukseen antaa myös mahdollisuus laatia tai muuttaa asemakaavaa ilman vanhentuneen yleiskaavan päivittämistä. Tämä on kunnille erittäin hyvä asia. Uudistuksella kunnat saavat lisää päätösvaltaa oman alueensa kehittämisessä, maankäytössä ja rakentamisessa. Jotta lain vaikutukset näkyvät käytännössä kaavoituksen ja rakentamisen helpottumisena, on kuntien tarkasteltava myös omia toimintatapojaan ja omaa sääntelyään, kuten rakennusjärjestyksiä. Myös tässä on huomioitava, että kunnat myöskin paneutuvat asioihin tulevaisuudessa entistä tiiviimmin ja paremmin, sillä niillä on nimenomaan nyt päätösvaltaa paljon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

enemmän. Kuntien välisiä laintulkintaeroja on myös jatkossa tasoitettava, ja käytäntöjen yhtenäistämiseksi ympäristöministeriö voisi myös ohjeistaa kuntia, mutta sen päätöksen-
teon tulee olla siellä kunnissa.

Ely-keskusten rooli muuttuu tulevaisuudessa konsultoivaksi. Samalla ely-keskusten
valvonta- ja valitusoikeutta rajataan vaikutuksiltaan valtakunnallisesti tai maakunnallises-
ti merkittäviin ratkaisuihin.

Tämä hallituksen esitys painottuu hyvinkin paljon nimenomaan haja-asutusalueille ra-
kentamiseen, ja varmaan kaupunkien, etenkin suurten kaupunkien, kaava-alueilla rakenta-
miseen tulee jatkossa kiinnittää huomiota enemmän. Ehkä myöskin odotukset olivat vähän
suuremmat tälle hallituksen esitykselle, että sinne olisi tullut myöskin enemmän jousta-
vuutta nimenomaan suurten kaupunkien alueella tapahtuvaan rakentamiseen, mutta tässä-
kin yhteydessä tulee myös muistaa, että kunnilla on kaavoitukseen se monopolioikeus ja ne
siellä päättävät, miten rakentamista ja minkälaisia kaavoja tehdään. Itse toivon, että niistä
kuntien ja kaupunkien asemakaavoista ei tehdä liian yksityiskohtaisia, silloinhan myöskin
kustannukset kasvavat huomattavasti.

Kaiken kaikkiaan, arvoisa puhemies, on hyvä, että tämä lakiuudistus ja normienpurku
etenevät. Kuten jo tuossa debatissa sanoin, maankäyttö- ja rakennuslakia on muutettu jat-
kuvasti osittain niin kuin tilkkutäkkiä, ja siksi tarvitaan nopeasti maankäyttö- ja rakennus-
lain kokonaisuudistus.

15.15 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Hallitus on jälleen antanut esityksen
maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi. Tavoitteena on sujuvoittaa kaavoitusta ja pur-
kaa sääntelyä. Samaan aikaan ollaan luomassa kokonaan uutta maakuntahallinnon tasoa, ja
herääkin kysymys, eikö näitä uudistuksia kannattaisi tarkastella siinä yhteydessä ja eikö
maankäyttö- ja rakennuslaki kannattaisi myös käydä kerralla huolellisesti läpi ja tehdä hal-
littu kokonaisuudistus. Tätä ovat esittäneet myös ely-keskukset, ja myös yritysmaailmasta
on näitä ajatuksia tullut. Ylipäätään tätä lakiesitystä tuntuu kritisoitavan sekä kunta-, maa-
kunta- että valtakunnan tasolta, ja näitä yksittäisiä muutoksia käsiteltäessä herääkin huoli
siitä, onko kokonaisuus enää kenenkään hallinnassa.

Arvoisa puhemies! Isojen kauppakeskusten sijoittelu vapautuu huomattavasti. Kaupan
suuryksikön raja tuplaantuu 2 000 neliömetristä 4 000:een, ja tämä on iso korotus. Tämän
lisäksi tuota rajaa isompien kauppojen sijoittautumisen sääntelyä heikennetään, ja suuri
osa maakuntien liitoista on kritisoinut tätä muutosta. On muistettava, että kaupan sijoittau-
tuminen vaikuttaa yhdyskuntarakenteeseen, asiointiin, liikenteeseen ja siten koko yhteis-
kunnan rakenteeseen, eikä tähän tule suhtautua liian kevyesti. Hallituksen esityksen omis-
sakin vaikutusarvioinneissa tämän veikataan heikentävän keskustojen palveluita ja pien-
ten myymälöiden kilpailuasemaa. Tämä esitys siis osaltaan jatkaa samaa pieniä kauppoja
kurittavaa kehitystä, minkä aukioloaikojen vapauttaminen aloitti. Ja haluan kyllä esittää
kysymyksen: onko tämä se tie, mitä haluamme kulkea eteenpäin — pienten kauppojen kur-
jistaminen?

Arvoisa puhemies! Positiivista tässä hallituksen esityksessä on aurinkopaneelien ja au-
rinkokeräimien rakentamisen helpottaminen. Tämän kaltaista kestävään tulevaisuuteen
tähtäväää sääntelypurkua kyllä tarvitaan lisää, joten toivon, että tämä positiivinen asia ete-
nee mutta että näihin ongelmakohtiin kiinnitetään valiokuntakäsittelyssä huomiota.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

15.17 **Riitta Myller sd:** Arvoisa puhemies! Todellakin suuren kysymysmerkin herättää nimenomaan tämä ajoitus. Nyt on parin vuoden sisällä tarkoitus saattaa suuri maakuntauudistus, jonka yhteydessä myös ely-keskusten toiminta siirtyy tuonne maakuntiin, ja nyt tässä vaiheessa ollaan tekemässä tällaista keskisuurta uudistusta, kun meille ilmoitetaan, että kokonaisuudistus on vireillä. On pakko todellakin kysyä: millä tavalla nämä muutokset ylipäätensä sitten hallitaan? Erityisesti todellakin herää kysymys: miksi tämä aikataulu? Myöskin on ihan syytä esittää kysymys: ollaanko tässä pikkuhiljaa näillä eri säädöksillä nakertamassa ympäristölainsäädäntöä? Sitä tulee nyt monelta taholta ja erityisesti siltä taholta, että tätä valvontaa ei tulevaisuudessa ole. Eli kuka tulevaisuuden kunnissa jatkossa tekee laillisuusvalvontaa? Täällä on tullut jo esille se, että myöskään tähän maakuntauudistusesitykseen, alustavaan lainsäädäntöehdotukseen ei tätä sisälly. Eli tämä valvonta halutaan jättää tavallisille kansalaisille.

Kunnat ovat hyvin erilaisia, kuten täällä on sanottu, ja erityisesti pienet kunnat tarvitsevat myös tätä ely-keskusten tukea. Mielestäni tässä ei ole niinkään kysymys siitä, voiko vapaa-ajan asuntoja muuttaa vakituisiksi asunnoiksi tai aurinkopaneeleja laittaa katoille tai rakentaa pieniä varastoja. Nämä ovat varmasti todella hyviä muutoksia, mutta niitä varten ei todellakaan tarvitse tehdä sellaista muutosta, että kaikki laillisuusvalvonta lopetetaan.

Kysymys on myös siitä, miten näitä kaavoja tulevaisuudessa tehdään. Pystytäänkö varmistamaan se, että ylipäätään tulevaisuudessa lain asettamat sisältövaatimukset toteutuvat? Miten varmistetaan kaavoituksessa osallistumismahdollisuudet? Miten määritellään se, mitä selvityksiä kaavoihin tarvitaan? Mielestäni vähin muutos, mikä tässä pitää tehdä nyt, on se, että ely-keskuksille tässä vaiheessa jätetään edelleen mahdollisuus tehdä näitä laillisuusvalituksia. Täällä on moneen kertaan sanottu, että itse substanssista, kaavan sisällöstä, kunnat ovat tähänkin saakka päättäneet ja päättävät myös tulevaisuudessa.

Kaupun suuryksiköistä on täällä puhuttu. Me kaikki varmasti tiedämme, että erityisesti kaksien edellisten eduskuntavaalien alla tämä kysymys on noussut aika lailla esille ja on ollut hyvinkin intresseerattuja tahoja, jotka ovat sitten myöskin olleet erilaisissa kampanjoissa mukana. Itse olen myöskin huolissani siitä, miten kaupunkien ja kylätaajamien keskustat kehittyvät. Minusta on välttämätöntä, että myöskin tätä kaupunkipolitiikkaa vietään eteenpäin: mahdollistetaan se, että monipuoliset palvelut ovat saatavissa kaupunkikeskustoissa.

Edelleenkin esitän sen huolen, joka meidän tuossa valiokuntakäsittelyssä pitää ottaa esille: miten yleinen etu tullaan varmistamaan tämän uudistuksen yhteydessä ja sen jälkeen tehtävässä kaavoitustyössä, ja myöskin miksi tällainen aikataulu on asetettu, kun meillä sekä on tulossa tämä kokonaisuudistus maankäyttö- ja rakennuslaista että myöskin nämä toiminnot sitten ollaan viemässä valvonnan ja kehittämisen osalta maakuntiin?

15.22 **Eeva-Maria Maijala kesk:** Arvoisa puhemies! Olen todellakin kiitollinen tästä esityksestä, mikä on nyt saatu aikaiseksi, mutta kiitos myöskin siitä, että meillä on tällainen hyvä oppositio, joka tarkistelee, että meillä varmasti huomataan kaikki asiat siellä, ettei siellä jää mitään vahinkoja näiden rivien väliin.

Ensinnäkin tämä meidän hallituspuolueitten, erityisesti meidän keskustalaisten, vastuu ympäristöstä. Me todellakin kannamme vastuuta ympäristöstä. Me haluamme, että koko maassa, myös maaseudulla, kaikkialla, ympäristö kehittyy niin, että meidän lapsetkin pystyvät siellä jatkossakin elämään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Vihreitten edustaja Hassi, sanoitte esimerkkinä Kittilän kunnan. Kaksi kertaa mainitsitte Kittilän kunnan, että mitä tapahtuu, kun harkinta pettää. Tunnetteko te, minkälainen on Kittilän kunta? Kittilän kunnassa ehkä todellakin harkinta on pettänyt, sillä se on Lapin vetovoimaisin kunta, kunta, jossa on älyttömästi kehitystä, yritystoimintaa, siellä on valtava määrä yrityksiä. Siellä ovat kaavoitukset edistyneet, siellä ovat edistyneet kaikki ympäristöasiat. Se on todella esimerkillinen kunta hyvin monessa asiassa. Eli te oikeastaan sanoitte hyvän esimerkin siitä asiasta. Siellä on hallintopuolella yksi ongelma ollut, lehdistön tekemä iso ongelma. Muuten kunta on todella onnistunut ja vetovoimainen.

Sitten tästä esityksestä muuten. Tämä esitys on maaseudun elämän kannalta todella merkittävä asia. Ja erityisesti minä pidän tärkeänä tämän suunnittelutarveratkaisuasian kehittämistä, sillä tämän jälkeen me voimme estää paljon tämmöisten ammattivalitusten tekemistä. Moni maaseudun yritystoiminta, muun muassa navettaratkaisu, on estynyt sen takia, että on ihan tahallaan alettu valittamaan suunnittelutarveratkaisun perusteella näistä asioista eteenpäin ja hidastettu ihmisten mahdollisuutta kehittää omaa yritystään, elinkeinoaan ja elämäänsä eteenpäin.

Tällä esityksellä on todella iso merkitys kuntien toiminnalle. Kuntien monet viranhaltijat ovat tällä hetkellä joutuneet työskentelemään aika turhauttavassa kuviossa. He ovat erityisesti rakennuspuolella monessa asiassa tehneet valmisteluja sillä mielellä, että no, ympäristöhallinto eli ely-keskus kuitenkin puuttuu tähän tilanteeseen, joku kuitenkin valittaa ja tätä aletaan kaatamaan. Nyt on hyvä asia, että ely-keskuksen rooli muuttuu entistä enemmän konsultoivaksi. Sitä kautta, että tehdään töitä yhdessä, yhdistetään voimavaroja, saamme parempia tuloksia aikaiseksi — todella hyvä malli viedä näitä asioita eteenpäin. Kunta on jatkossa enemmän vastuunkantaja. Se on oikea rooli ja tehtävä näissä kokonaisuuksissa.

Edustaja Myller, olitte hyvin huolissanne siitä, miten nämä valitusasiat menevät tästä eteenpäin. Sillä, että kuntien jäsenten vastuulle tulee valituksen tekeminen, on todellakin myöskin se tarkoitus, että ammattivalittajat eivät vie eteenpäin näitä valituksia. Ihmisille kuuluu oikeus tehdä valituksia asiallisesti, silloin kun on todellisten valitusten paikka, ja siitä varmasti tässä laissa Suomen perustuslain mukaisesti pidetään huoli, että asiallinen, asianmukainen valitusmahdollisuus pitää olla eri asioista.

Sitten valiokunnassa meillä tulee varmasti olemaan erittäin mielenkiintoinen käsittely tämän asian osalta. Eihän tämä varmastikaan täysin valmis vielä ole, ja sen takia on hyvä, että meillä on aktiivinen oppositio, joka kiinnittää eri asioihin huomiota, että mekin heräämme huomaamaan, mitä hiomista näissä kohdissa on olemassa. Elikkä tämän mukaan nyt sitten mennään eteenpäin. Hiomista ja tarkistelemista on, mutta teemme tästä erittäin hyvän kokonaisuuden, sillä meille on annettu todella hyvät eväät.

15.26 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aika erikoista, että edustaja Maijala puhuu siitä, että ammattivalittajilta poistetaan valitusoikeus, kun valitusoikeutta rajataan nimenomaan ely-keskuksilta, jotka, aivan kuten edustaja Myller jo totesi, ovat käyttäneet valitusoikeuttaan hyvin maltillisesti ja nimenomaan laillisuusvalvonnassa, mitä osoittaa se, että aivan ylivoimainen valtaosa ely-keskusten tekemistä valituksista on myös mennyt läpi. Eli myös oikeus on todennut lainvastaisiksi suurimman osan niistä kaavoista, joista ely-keskus on valittanut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

15.27 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin haluan tuoda sen asian esille, että hyvin monta kertaa kun sanotaan, että viranomaiset valittavat toistensa päätöksistä, siihen otetaan tämä ely-keskus esimerkiksi, ja ehkä on saatu sillä tavalla sellainen mielikuva synnytettyä, että ely-keskusten valitukset olisivat jotenkin mittavia. Mutta todellakin näistä taustaselvityksistä näkee, että niitä valituksia kaikista valituksista on 3—4 prosenttia ja että silloin kun ely-keskus on lähtenyt valittamaan, sillä on todella perustavaa laatua oleva syy. Yhdeksän kymmenestä ely-keskusten tekemästä valituksesta on myöskin noissa valitustuomioistuimissa mennyt läpi, ja itse asiassa tämä osoittaa sen, että on välttämätöntä, että ely-keskuksilla on tämä rooli, koska muutoin tätä laillisuusvalvontaa ei tee kukaan.

15.28 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä asiasta onkin hyvä jatkaa eteenpäin. Eliikkä nyt kun jatkossa ely-keskusten rooli onkin enemmän konsultoiva, niin tämän jälkeen näitä asioita voivat kunta ja ely-keskuksen toimijat tehdä yhteistyössä, ja tämän jälkeen me saamme varmasti parempia kokonaisuuksia ja tuloksia aikaiseksi. Eliikkä juuri näitä me pyrimme estämään, ettei tule turhia valituskokonaisuuksia ja prosesseja asioissa, ja me saamme voimavaroillamme enemmän tuloksia.

Puhemies Maria Lohela: Puhujalistalle.

15.29 **Kimmo Kivelä ps:** Puhemies! Tämä odotettu ja toivottu lainsäädäntöhanke on nyt tässä vaiheessa, ja voidaan sanoa, että tämä on terveen järjen voitto. On hieno asia, että tavoitteena on byrokratian vähentäminen, joustavoittaminen ja sujuvoittaminen, mutta ne eivät ole itsetarkoituksia. Pääasia, kruunu tässä on kuitenkin se, että elävä elämä voisi mennä eteenpäin, pyörät saataisiin pyörimään ja nimenomaan maaseudulle saataisiin lisää toivon kipinöitä, sillä voidaan sanoa, että maaseudun elämän edellytykset eivät viime aikoina kovin vahvoja ole olleet.

Aivan täysin en tuota punavihreän opposition kritiikkiä ymmärrä. Näen niin, että tämä on pyrkimys aikuismaiseen lainsäädäntöön, joka perustuu luottamukseen ja myös jo perustuslaissa turvattuun kunnallisen itsehallinnon vahvistamiseen, ja ihmettelen, että punavihreälle vasemmistolle luottamus ei riitä. Pitää toimia tässä leniniläisessä hengessä, että luottamus hyvä, valvonta parempi, ja aina vain halutaan tätä valvontaa lisää. Toki kaikkialla päätöksentekijät, on sitten kysymys virkamiehistä tai luottamushenkilöistä, toimivat virkavastuulla ja nimenomaan vastuullisesti eikä kevytmielisesti.

Minä toivotan tälle hankkeelle suurta menestystä.

15.31 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eihän tässä kysymys ole valvonnasta valvonnan vuoksi vaan siitä, että meillä on yhteiskunnassa tietyt pelisäännöt ja lainsäädäntö tehdään sitä varten, että sitä lainsäädäntöä toteutetaan, ja pitää olla myöskin mahdollisuus, silloin jos huomataan, että sen lainsäädännön mukaan ei mennä, myöskin tehdä siitä valitus. Tästä tässä on kysymys, että heitetäänkö nyt lapsi pesuveden mukana. On todellakin tärkeätä, että nämä asiat nyt tarkastellaan läpikotaisin valiokuntatasolla ja katsotaan, mikä tässä on oikeus ja kohtuus ja millä tavalla saamme aikaan sellaista lainsäädäntöä, joka kohtelee kaikkia samalla tavalla ja jossa myöskin yleinen etu tulee riittävästi huomioituksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

15.32 **Kimmo Kivelä ps** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Luonnollisesti on selvää, että oikeusvaltiossa pitää olla muutoksenhakumekanismit, se on luovuttamaton osa oikeusvaltioperiaatetta. Mutta ei voi olla niin, että itsetarkoituksellisesti sitten valitusmekanismit ovat rajoittamassa sitä, että elävä elämä ei voi mennä eteenpäin. Sujuvoittaminen ja joustavoittaminen ei merkitse anarkiaa ja vahvemman valtaa, vaan sitä, että asiat tulevat hoidetuksi.

Puhemies Maria Lohela: Listalle.

15.32 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ajattelin vasta lopussa päätyä ely-keskuksen valitusoikeuteen ja virkamieskuvioon, mutta aloitan kuitenkin tällä. Meillä on virkamiehiä, mitkä heti lähtötasoisesti lähtevät liikkeelle sillä asenteella, että maalla on pimeää, maalla haisee, maalla ei ole oppilaille kavereita ja maalle ei voi rakentaa ja älkää tekkään rakentako sinne. Jos virkamiehellä on jo valmiiksi tällainen lähtöasenne ja sitten hänellä on vielä kaiken lisäksi tällainen työkalu kuin valitusoikeus, jolla hän uhkaa kuntia, että jos ette tee näin, niin sitten he tekevät tämän valituksen — eli isompihan siellä on juuri tämä uhka ollut siihen kuin itse nämä asiapohjaiset valitukset. Sen takia näitä tällä asenteella olevia virkamiehiä varmaankin kunnat sitten tottelevat, ja minun on todella helppo yhtyä tähän ely-keskuksen valitusoikeuden vähentämiseen myös siltä osalta. Itse näen, että sen pitää olla neuvottelumenettely näissä asioissa kunnan ja viranomaisien kanssa ja lähdetään siltä tasolta liikkeelle. Uskon, että tästä laista vielä hyvä tulee.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on todella hyvä pohja, mitä nyt ministeriö ja ympäristöministeri ovat tuoneet esille. Meillä rakentaminen helpottuu sekä taajaan rakennetuilla asemakaava-alueilla että yleiskaavan piirissä olevilla maaseutualueilla. Asemakaavaa voidaan uudistaa vaiheittain ja vanhentuneen yleiskaavan rajoittamatta. Esimerkiksi rakennusten käyttötarkoituksen muutokset ovat helpompia ja täydennysrakentaminenkin on helpompaa.

Yleiskaavan perusteella voidaan laajemmin myöntää rakennuslupa myös rakennuspaikkeen alla oleville alueille, kuten kasvavat kylät ja niiden ympäristö. Ei siis tarvitse mennä enää edes kyläkaavan tarkkuuteen, vaan yleiskaava riittää. Tässä oli oppositiokin jo huolissaan siitä, miten kylät ja niiden ympäristö kasvavat ja miten ne kehittyvät. Mutta minun mielestäni kunnissa on tälläkin hetkellä järki, ja se järki tulee sitä kautta, kun kunnan rakennusjärjestyksessä määritellään asiat, ja toiseksi, kyllähän siinä nyt täytyy järki olla, miten ne kylätaajaman palvelut liittyvät kuntien velvoitteisiin esimerkiksi vanhustenhuollon osalta ja myös koululaisten matkojen osalta. En usko, että tässä mikään kunta lähtee täysin korpeen, kymmenien kilometrien päähän hyväksymään ympärivuotista asuntoa, jos on nämä jonkinasteiset kriteerit, että sinne täytyy myöhemmin viedä palvelut. Tämä on kuntien osalta semmoinen keskustelu, että missä se raja kuntakeskuksesta sitten menee, mutta näen, että nämä lähipalvelut, koulu ja myös vanhustenhoitopalvelut, tulee taata, kun tulevaisuuden rakennuksia ja rakennuslupia myönnetään. Tokihan meillä nyt tällä hetkellä on hyvin paljon maaseutualueilla rakennuksia, jotka ovat olleet pysyviä ja ovat muuttuneet lomakäyttöön.

Kunta voi merkitä alueen, jolle tehdään kerralla yhteinen suunnittelutarveratkaisu, ei enää erillistä suunnittelutarveratkaisua yhtä rakennuslupaa kohti. Termi "haitallinen yhdyskuntakehitys" poistuu suunnittelutarveratkaisujen määrittelystä. Tämä on ainakin semmoinen puristaja ollut koko ajan meillä suunnittelutarvealueilla, että pitää kiristää siellä eli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

ehkäistä maaseuturakentaminen eri tavoin, ja tämä sanamuoto ainakin on ollut yksi, mikä on aina helähtänyt siinä kohtaa. Eli mielestäni pitää mahdollistaa eikä aina poissulkea näitä mahdollisia rakennustarpeita.

Vapaa-ajanasuntoja on helpompi kunnan päätöksellä muuttaa vakituiseen asumiseen. Uskon, kuten sanoin, että se järki on varmaan kunnissa.

Tämä vähittäiskaupan suuryksiköiden laatumääritysten poistaminen ja kokorajan nostaminen lisää tasavertaisuutta eri toimijoiden välillä. Pakko ei ole rakentaa. Valtio jättää enemmän harkintaa kunnille. Liikenne- ja saavutettavuuskysymykset veloitetaan ratkaisemaan lupia myönnettäessä.

Kaiken kaikkiaan kuntien päätösvalta siis kasvaa oman alueensa kehittämisessä, maankäytössä ja rakentamisessa. Alueellisen kehittämisen edellytykset voimistuvat. Maakunta-uudistuksen kunnalle antama merkittävä elinvoimatehtävä, joka on tulossa, saa tästä MRL:stä muutokseen tukea. Uudistuksen myötä kuntien reagointinopeus rakennustarpeeseen paranee. Kunnilla on edelleen kaavoitusmonopoli. Jotta asiat rullaavat hyvin, kunnan omien toimien riittävyys on ehdoton edellytys.

Miten kunnissa sitten toiminta menee eteenpäin? Minun mielestäni tämä on virkamieskysymys ja asennekysymys mutta toisaalta kysymys siitä poliittisesta vaikutusvallasta, mikä meille jää. Jotta lain vaikutukset näkyvät käytännössä kaavoituksen ja rakentamisen helpottumisena, on kuntien tarkistettava myös omia toimintatapojaan ja omaa sääntelyään, kuten rakennusjärjestystä. Kuntien ei kannata yli- eikä alisäännellä itseään liian kankeiksi.

15.38 Reijo Hongisto ps: Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä rakentamista tarkastellaan monelta kantilta — on yleiskaavaa, asemakaavaa, ranta-asemakaavaa, maisematyölupaa, suunnittelutarvealueita ja niin edelleen — ja kaikkeen kaavoitukseen liittyy neuvotteluprosesseja eri viranomaisten, kunnan ja kuntalaisten välillä. Näihin prosesseihin liittyy valitusoikeus, monta kertaa valitusoikeus on johtanut monen hyvän ja työllistävän investoinnin viivästyminen taikka estänyt sen jopa kokonaan.

Voimassa oleva laki edellyttää rakentajalta luvan. Lupia on useita riippuen rakennushankkeesta. Rakennuksen rakentamiseen tarvitaan rakennuslupa. Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa uuden rakennuksen rakentamiseen sekä sellaiseen rakennuksen laajentamiseen tai muutostyöhön, jolla voi olla vaikutusta rakennuksen käyttäjän turvallisuuteen tai terveyteen. Vähäisempään rakentamiseen vaaditaan toimenpidelupa tai ainakin ilmoitus rakentamista valvovalle taholle, joka on yleensä kunta.

Tämän esityksen selkeänä tavoitteena on selkeyttää ja joustavoittaa asemakaava-alueiden ulkopuolisten alueiden maankäytön suunnittelua ja ohjaamista, nopeuttaa asemakaavamuutoksia, helpottaa vapaa-ajanasuntojen muuttamista pysyvään asumiseen, rajata ely-keskusten valvontatehtävää ja valitusoikeutta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa asioissa, vähentää lakisäätteisten viranomaisneuvottelujen määrää ely-keskusten ja kuntien välillä ja lisätä kuntien vastuuta alueidenkäytön suunnittelussa.

Arvoisa puhemies! Minä kannatan lakiesitystä.

15.40 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Pienten liikkeiden supistuminen lukumääräisesti varsinkin elintarvikesektorilla johtuu asiakaskäyttäytymisestä ja myös siitä, että vanhoissa liikeyrityksissä ei ole helppoa enää järjestellä esimerkiksi hygienian, kylmätilojen ja muiden laitteiden sopivuutta, mutta pienet liikeyritykset ovat erikoistumassa toisenlai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

siin tarpeisiin. Ostajat suosivat Suomessa, jos on vaihtoehtoja, harvoja ostoskertoja per viikko. Ennen tehtiin 5—6 kertaa ostoskäyntejä, nyt tehdään 1,5 kertaa elintarvikeostoja, koska kotitalouksien kylmätilat ovat vuosikymmenten aikana monipuolistuneet ja moninkertaistuneet. Tätä kautta on saatu myös kilpailukykyisempiä hintoja. Suomen hintataso johtuu, kuten täällä on mainittu, arvonlisäverosta ja pitkistä kuljetusmatkoista ja saattaa olla myös osaksi seurausta siitä, että kauppa on aika keskittynyttä. (Riitta Myller: Ai saattaa olla!) Valikoimat ovat isoissa liikkeissä moninvertaiset, sen sijaan näihin pieniin liike-tiloihin on erikoistumassa sellaisia liikkeitä, jotka tarjoavat laajan sortimentin, mutta jokaisessa tuoteryhmässä on korkeintaan kaksi tuotetta saatavilla, kun suurissa yksiköissä voi olla jopa 100 erilaista maitotuotettakin tällä hetkellä myynnissä.

Vaimoni oli 32 vuotta Vantaan asemakaavasuunnittelijana, ja sinä aikana Vantaa kasvoi 34 000 ihmisen pienestä maalaiskunnasta yhdeksi Suomen suurimmista kaupungeista. Kaavoitus on aivan olennainen tekijä. Jos kunta hoitaa kaavoituksen hyvin, se menestyy, jos huonosti, se ei menesty. Kuntien välinen kilpailu on kovaa, ja jatkossa varmasti kunnat joutuvat vielä enemmän kilpailemaan kaavoituksen keinoin, koska sosiaali- ja terveystalvet menevät maakuntatasolle.

Mutta kaavoittaminen kunnassa on demokraattista toimintaa. Keravalla, missä olen toiminut valtuutettuna ja usein kunnallisasioissa kaavoituksesta vastaavan lautakunnan tehtävissä ja jopa puheenjohtajana, kunnallisessa demokratiassa eli kuntatasolla osallistuu usein lähes sata henkilöä asemakaavan valmisteluun joko kunnanvaltuutettuna, hallituksen jäsenenä tai lautakunnan jäsenenä, ja yleensä vähänkin merkittävämmistä asemakaavamuutoksista pyydetään paikkakunnalla toimivilta yhdistyksiltä lausunto. Kunta tuntee ilman muuta olosuhteet paremmin kuin ely-keskus, jossa yleensä virkamies tuntee paikkakunnan nimeltä, on ehkä pari kertaa käynyt, ja jos tulee paikkakunnalle, haukkuu kunnan kaavoittajat, jos kunnan kaavoitus on nopeampoina.

Täällä Etelä-Suomessa kuntien välinen kaavoituskilpailu vaikuttaa siihen, tuleeko paikkakunnalle yrityksiä, työpaikkoja ja niin edelleen. Täällä mainittiin Kittilä. Aikoinaan Kolari ei ottanut lentokenttää, olisi sen saanut, Kittilä otti. Parivertailu Kittilä—Kolari tekisi varmasti aika monelle hyvää. Tietysti se on makukysymys, mistä itse tykkää, mutta Kittilä on todennäköisesti koko maan tasolla yksi niistä maalaiskunnista, jotka ovat eniten päässeet eteenpäin.

25 vuotta sitten Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen seminaarissa sanoin, että silloinen maakuntahallinto voisi siirtyä konsulttipohjaiseksi: kunta ostaa tai joku ostaa heidän palvelujaan siinä määrin kuin katsovat niiden olevan oikeutettuja ja hinnaltaan sopivia. Silloin minulle naurettiin, oikein koko sali remahti, että se ei tule ikinä tapahtumaan Suomen kaltaisessa maassa, jossa keskusjohtoisuus eli Gosplan-periaate on niin voimakas rakentamisessa. Nyt olen onnellinen siitä, että tässä esityksessä se on. (Toimi Kankaanniemi: 25 vuotta piti odottaa!)

15.44 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Lehti puhui järkeviä tuosta kunnan kaavoituksesta. Itsekin olen tässä joitakin vuosia ollut kunnallispolitiikassa ja kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa ja sitten vielä ympäristövaliokunnassa kaupunginhallituksen edustajana, ja siinä on monenmoista mutkaa, ja se on ihan tosiasia, että siellä ihmiset kaikista parhaiten tietävät ne olosuhteet, ja se on aina sitä parhaita lähidemokratiaa juuri tämmöntyppisissä asioissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Hallituksella on ollut tämä sujuvoittaminen ja normien purku yhtenä kärkihankkeena siinä mielessä, että ihmiset kokevat raskaaksi, jos on kovin paljon lupamenettelyitä ja lomakkeita täytettäväksi ja hankkeet viivästyvät. Tuossa ministeri Tiilikainen vastasikin kysymykseen, että tässä kokonaissäästökseen on arvioitu — sitä on tietysti ollut vaikea arvioida — noin 10 prosenttia rakennuskustannuksista, ja se on todella paljon. Ja jos ajatellaan myös sitä, että hankkeet nopeutuvat, niin jos olet yrittäjä ja lähdet jotakin hanketta vieämään eteenpäin, niin se, että sen saa nopeasti liikkeelle, on erittäin tärkeää.

Tuo, mistä olin myös ilahtunut, oli se, että tämä valituslupamenettelyuudistus etenee oikeusministeriön ja ympäristöministeriön yhteishankkeena. Ministeri Tiilikainen kertoikin, että on tämä yhden luukun periaate myöskin elikkä tulisi yksi päätös ja yksi valitus, ja sekin jo jouhevoittaa. Nythän on niin, että samassa hankkeessa saattaa olla useampia lupia, ja joskus on niin, että niistä luvista vielä valitetaan eri hallinto-oikeuteen. Elikkä voi olla varsin kummallinen lopputulos: hankkeen eri osista tulee eri päätökset, ja lopputulos voi olla hyvinkin ristiriitainen. Olisi hieno asia, että päästäisiin yhteen päätökseen ja yhteen valitukseen yhdelle hankkeelle — varmasti nopeuttaisi.

Edustaja Adlercreutz täällä puhui kuntien osaamisesta, ja ministeri Tiilikainenkin toi esille sitä, että kunnat voisivat tehdä yhteistyötä. Kun meillä oli viime hallituskaudella tämä pakollinen Kuntaliiton selvitys, joka piti Keski-Uudellamaalla tehdä, niin se oli se hyvä puoli siinä, että meillä entisestään yhteistyö parani kuntien välillä, ja siitä innoittuneena meillä on nyt Järvenpäässä ja Hyvinkäällä yhteinen rakennusvalvonta ja meillä on yhteinen johtava rakennusvalvoja, ja saadaan yhdenmukaisia käytäntöjä ja osaamista jaetua puolin ja toisin toisillemme.

Sitten sanon vielä muutaman sanan tästä vapaa-ajan asuinrakennusten käyttötarkoituksen muuttamisesta pysyvään asumiseen. Sitä ei välttämättä tule äkkiselleen ajateltua, miten paljon hankaluuksia aiheuttaa se, jos ei sitä vapaa-ajan asuinrakennuksen käyttötarkoitusta missään olosuhteissa voi muuttaa. Tällä hetkellä tilanne on se, että ihmiset ovat muuttaneet näihin vapaa-ajanasuntoihinsa, ja joskushan se voi olla vaikka heidän ainoa asuntonsa, käytännössä.

No, maistraatit ovat sitten antaneet ohjeita siitä, miten menetellään väestökirjanpidossa, ja maistraattien ohjeiden mukaan kotikunnan vaihtuminen vapaa-ajanasunnon sijaintikuntaan katsotaan mahdolliseksi — vaikka sitä käyttötarkoitusta ei muutettaisi — jos asukas on voinut osoittaa, että hänellä on kiinteä yhteys sinne sijaintikuntaan. No, nyt se kuulostaa hyvältä. Että voi sitten saada sinne muuttaa ja sitten postiosoitteen sinne, niin postipa kulkee sinne. Mutta sitten väestökirjanpitoon sinut merkitään henkilöksi vailla vakinaista asuntoa. Tämä maistraatin tekemä ratkaisu siitä, että sinä asut siellä ja saat postin sinne, ei sido muita viranomaisia — ei kuntaa, ei verottajaa, ei Kelaa — ja ne tekevät edelleen oman toimialansa ratkaisuja. Kun henkilön monet oikeudet on sidottu tähän kotikuntaan ja siihen, että kuntaa sitoo se ratkaisu, missä asut, niin monet palvelut ovat sidottuja tähän, myös esimerkiksi vaalikelpoisuus kunnallisvaaleissa. Täällä hallituksen esityksessä on tuotu esiin, että jos on vailla vakinaista asuntoa, niin se on vaikuttanut myös siihen, että ei ole saanut luottokorttia tai lainaa. Että monilla on tekniseltä tasoltaan erittäin laadukkaita kakkosasuntoja, ja on se aika hullua, että silloin olet vailla vakinaista asuntoa etkä saa edes luottokorttia tai lainaa. Aika kummallisen kuuloista, kun eletään 2000-luvulla. Kyllä meidän on hyvä siirtyä tältäkin osin eteenpäin. Halusin tästä tuoda pikkuisen tätä yksityiskohdtaa, että tämä avautuu vielä paremmin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

15.49 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa puhemies! Ensin kommentti: Edustaja Hassi piti aiemmin erittäin kriittisen puheenvuoron tästä lakiesityksestä, enkä allekirjoita puheenvuoroon sisällynyttä väitettä hakkuiden maisematyöluvien poistumisen negatiivisista vaikutuksista maa- ja metsätalousalueilla. Puheenvuorosta saattoi saada sellaisen kuvan, että jatkossa metsiä voisi hakata miten ja milloin vain, ja näinhän ei ole. Jatkossakin hakkuista pitää tehdä ennalta hakkuuilmoitus, jonka kautta hakkuiden metsälainmukaisuutta valvotaan. Vaatimus maisematyöluvista maa- ja metsätalousalueella oli päällekkäistä byrokrati-aa, jonka joutaa poistaa.

Arvoisa puhemies! Tämä maankäyttö- ja rakennuslain uudistus tulee todella tarpeeseen. Turhan jäykkyyden poistaminen rakentamisen säätelystä, byrokratian karsiminen ja kuntien itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ovat todella tervetulleita asioita. Ely-keskusten roolin selkiytyminen neuvovaan ja ohjeistavaan rooliin suoran ohjaamisen sijasta vahvistaa kansanvaltaa, vahvistaa kuntalaisten valitsemien luottamushenkilöiden valtaa päättää demokraattisesti virkavastuulla tehtävän esittelyn pohjalta kunnissa siitä, miten kunnamme rakentuvat.

Jatkossa kunnilla onkin huomattavasti enemmän valtaa päättää rakennusluvista, myös niistä paljon puhutuista haja-asutusalueiden rakennusluvista. Tämän uudistuksen toteutuessa nykyistä vapaampi rakentamisen säätely on enää kunnista kiinni. Tämä on tervetullut uudistus, jolla meidän kaikkien valinnanmahdollisuudet siitä, missä haluamme asua, elää, yrittää ja tehdä työtä, tulevat vahvistumaan. Rakentamisen säätelyssä siirrytään nyt virkamiesvallasta kohti kansanvaltaa, ja se on oikea suunta.

15.51 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on jo käyty läpi aika tarkoin nämä asiat, mitä tämä paketti sisältää. Totean ehkä vastoin sitä, mitä edustaja Hassi aikaisemmin sanoi: minun mielestäni tässä on yhdeksän hyvää asiaa ja yksi asia, joka on hie-
man hankala.

Tällä paketilla vahvistetaan kuntien omaa päätösvaltaa, ja kunnissahan lopullista päätösvaltaa käyttävät kuntalaisten valitsemat luottamushenkilöt. Heidät valitaan vapaissa vaaleissa. Ely-keskuksen sinänsä pätevät virkamiehet eivät ole kansan valitsemia, mutta heillä on nyt ollut tähän asti mielestäni liiankin suuri valta näissä kysymyksissä.

Kun sote- ja maakuntauudistus nyt toteutuu, kunnilta poistuu huomattava määrä päätösvaltaa ja kuntien ehkä keskeisimmäksi toimialaksi jää elinkeino- ja elinvoimapolitiikka. Nämä maankäyttö ja rakentaminen ja niihin liittyen asuminen ja yrittäjyys ovat todella tärkeitä osia tässä suhteessa, ja tämä siis vahvistaa tältä osin aivan hyvin kunnallista demokratiaa. Toivoisin kyllä, että hallitus miettisi vielä aluearkkitehtijärjestelmän ottamista uudelleen käyttöön niitten kuntien osalta, joissa ei ole riittävää asiantuntemusta, kun valta liisääntyy.

Arvoisa puhemies! Se, mikä tässä on arveluttavaa mielestäni, on nämä kaupan suuryr-
siköt. Niillä on tavattoman vahva keskittävä vaikutus sekä kaupunkikeskusten autioittami-
sessa että sitten semmoisen ison kauppakeskuksen ympäristössä. Tutkimusten mukaan
jopa 50—100 kilometriä on vaikutusalue, jossa pienkaupat, lähikaupat saattavat menettää
kannattavuutensa. Siihen pitää vakavasti valiokunnan paneutua, miten tämä voitaisiin es-
tää.

15.53 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen iloinen siitä, että
myöskin edustaja Kankaanniemi on todennut, vaikka onkin hallituspuolueen kansanedus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

taja, tämän kaupan suuryksikköjä koskevan asian ongelmallisuuden hallituksen esityksessä.

Edustaja Viljanen kun puhui näistä maisematyöluvista, niin korostan sitä, että nykykäsytantöhän ei tarkoita sitä, että tämä maisematyöluvan vaatiminen tarkoittaisi hakkuiden esitämistä, vaan kyse on siitä, että kunnalliset päättäjät ja kansalaiset voivat vaikuttaa siihen, millä tavalla hakkuut tehdään. Kuten puheenvuorossani totesin, tämä lupaharkinta maisematyöluvia käsiteltäessä on johtanut siihen, että avohakkuiksi ajatelluista hakkuista osa on toteutettu poimintahakkuina, mikä on metsien virkistyskäytön ja myöskin luontoarvojen kannalta parempi asia. Minusta on tosi huono juttu, että hallituksen esitys tätä mahdollisuutta heikentää.

Puhemies Maria Lohela: Listalle.

15.54 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä on paljon hyviä tavoitteita nimenomaan siinä suhteessa, että kunnille halutaan antaa lisää mahdollisuuksia määrätä asioista. Mikä on sitten konkretia? Ilmeisesti tämä konkretia tulee olemaan kovin erilainen eri kunnissa, ja nähtäväksi jää, mihin nämä käytännöt tulevat muotoutumaan. Myöskin maakuntakaavoilla tulee olemaan erittäin suuri merkitys. Täällä on mielenkiintoisia käsitteitä, esimerkiksi mikä on maakunnallisesti merkittävä asia, milloin rakennus on maakunnallisesti merkittävä ja niin edelleen. Minkälaisen sisällön tällaiset tulevat saamaan? Suurinta konkretiaa tässä esityksessä varmaan edustavat vähittäiskaupan suuryksiköitten enimmäiskoon kasvattaminen ja laatuun liittyvät kysymykset. Näistähän voidaan puhua hyvin pyhimysmäisesti, mutta luulen, että suunta on kuitenkin kaikkien meidän asioiden näitä suuryksiköitä kohti.

Sitten edustaja Viljanen täällä hyvin valotti tätä maisematyöluvan päällekkäisyyttä. Metsälainsäädäntö kyllä hoitaa näitä asioita, ja minusta on erittäin hyvä, että puiden kaatamiseen ei tämmöistä maisematyöilupaa enää jatkossa vaadittaisi maa- ja metsätalousalueilla, jotka on merkitty yleiskaavaan, ja myöskin metsän uudistamiseen liittyvä maanmuokaus voitaisiin suorittaa ilman maisematyöilupaa.

Mitä sitten tähän aurinkopaneeliasiaan tulee, niin tässäkin on aika merkittävää tulkintaa tiedossa, kun ruvetaan tulkitsemaan sitä, mikä vaikuttaa merkittävästi kaupunkikuvaan. Siihenkin tulee tietysti omat tulkintakäytäntönsä ajan mittaan.

15.56 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa ja debatissa on kehuttu tätä hallituksen esitystä niin vuolaasti, etten lähde sitä toistamaan. Voin vain todeta, että minustakin tämä on erittäin hyvä esitys. Ehkä tässä se ainoa vika on se, että tämä tulee niin myöhään, mutta siitäkään ei tätä hallitusta voi syyttää. Se on tietenkin pitempi polku, että ollaan tähän päädytty, että meillä on kaavoitus- ja maankäyttöprosesseista tullut niin monimutkaisia ja aikaa vieviä. Usein on kuullut, että meillä makaa satojen miljoonien hankkeita odottamassa toteutusta, kun kaavoitus- tai rakennuslupaprosessit ovat viivästyttäneet niitä. Tämä tietenkään ei meidän talouden kasvulle ja työllisyydelle ole järkevää. Sen takia on erinomaista, että tämä esitys on meillä nyt käsittelyssä.

Mutta pohjimmiltaan, kun tätä on kuunnellut, niin voi todeta, että tässäkin on kysymys varmaan ajattelutavasta ja, voi sanoa, ideologiastakin: On niitä, jotka uskovat siihen, että kunnallinen päätöksenteko ja ihmisiä lähellä oleva päätöksenteko saa aikaan järkeviä päätöksiä, ja uskovat, että olemassa olevien lakien puitteissa, jotka ohjaavat tätä päätöksente-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

koa, pystytään tekemään pitkäjänteistä ja viisasta politiikkaa. Ja sitten on toisella puolella ollut, etenkin täällä vihreiden ja vasemmistopuolueiden puolella, puheenvuoroja, joissa on korostettu sitä, että on parempi, että on ohjausta, valvontaa ja kontrollia, jottei tulisi vahinkoa.

On viitattu muun muassa Kittilään, mutta minun täytyy kyllä tunnustaa, että jos katsotaan pitkällä aikavälillä, niin Kittilä on erinomainen esimerkki siitä, että siellä kunnallinen päätöksenteko on pystynyt yhteensovittamaan erilaisia maankäytön intressejä ja saamaan aikaan, niin että siellä on valtavan kehittynyt luontomatkailu pystynyt kehittymään ja toisaalta samaan aikaan siellä on Euroopan suurin kultakaivos ja ne pystyvät elämään sulassa sovussa.

Sen vuoksi voin vain lopuksi todeta, että uskon kyllä siihen, että päätöksiä syntyy parhaiten ihmisiä lähellä.

15.59 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tälläkin hallituksen esityksellä muun muassa viime vuoden eduskuntavaalikampanjoissa ja kevään 2015 hallitusneuvotteluissa korostetut norminpurkutalkoot etenevät merkittävästi.

Vuosi sitten hyväksytyin lakimuutoksen myötä maakuntakaavoja ja kuntien yhteisiä yleiskaavoja ei ole enää tänä vuonna tarvinnut vahvistaa ympäristöministeriössä. Paikalliset olot tunnetaan maakunnissa paljon paremmin kuin pääkaupunkiseudulla tai erinäisissä virastoissa. Tänä vuonna kunnille on taas annettu valta määrätä rantarakentamisen poikkeusluvista, minkä avulla kunnilla on nyt mahdollisuus saada omien toimiansa myötä lisää vapaa-ajan asukkaita, ostovoimaa ja kysyntää paikallisten yritysten tuotteille ja palveluille. Tämä kaikki antaa liikkumavaraa myös ensi keväänä valittaville kunnallisille luottamushenkilöille, kuten edustaja Kankaanniemiäkin äskeisessä puheenvuorossaan korosti.

Arvoisa puhemies! Tämä käsittelyssä oleva hallituksen esitys maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi on siis tätä samaa hyvää ja oikeansuuntaista jatkumoa. Tämän hallituksen esityksen myötä muun muassa helpotetaan asemakaavoitusta, lisätään kuntien mahdollisuuksia päättää rakennusjärjestyksessä vapaa-ajanasuntojen käyttötarkoituksen muuttamisesta sekä joustavoitetaan maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista monien muiden hyvien toimenpiteiden lisäksi.

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä mainitut toimet lisäävät jälleen paikallista itsemääräämisoikeutta ja mahdollistavat nykyistä laajemmin muun muassa asutuksen järjestämisen kuntalaisten todellisia tarpeita palvelevalla tavalla. Tämä kaikki lisännee yhteisöjen elinvoimaa ja taloudellista aktiiviteettia koko maassa, mikä on varmasti meidän kaikkien kansanedustajien yhteinen tavoite.

16.01 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi on erittäin hyvä ja kannatettava. Se on linjassa hallitusohjelman kanssa siinä, että byrokratiaa tällä vaalikaudella puretaan ja luodaan intensiteettiä, voimaa suomalaiseen yritystalouteen ja koko Suomeen, ei vain pelkkiin suuriin kasvukeskuksiin vaan koko Suomeen. Siinäkin mielessä tämä lakiesitys on erittäin hyvä.

Asemakaava-alueiden ulkopuolisten alueiden maankäyttöä helpotetaan tällä ratkaisulla. Kunnallahan tietenkin on oikeus myöntää se rakennuslupa sinne, ja juurihan olemme hyväksyneet lain, jolla saa esimerkiksi kesämökin muuttaa pysyväksi asumukseksi rakennuslupaa hakemalla kunnasta, ja se on kunnan asia, myöntääkö se vai eikö myönnä. On syytä muistaa tässä asiassa, että kunnillahan tietenkin on kaavoitusmonopoli. Sellainen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

menettely, johon aikaisemmin on tässä maassa vahvasti uskottu, että kaikki valvotaan ylhäältä päin ja jostakin keskusvirastosta, jopa valtakunnan tasolta, ministeriöstä, on mielestäni ollut ja mennyttä aikaa. Totta kai isot linjat pitää aina suunnitella valtakunnan tasolla, mutta itse tämä käytännön toteutus pitää hajauttaa kuntiin, ja sitähän tässä ollaan tekemässä.

Kunta voi todellakin rakennusjärjestyksessään määrätä alueet ja edellytykset, joilla vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen voi muuttaa pysyväksi asunnoksi ilman poikkeuslupaa tai suunnittelutarveratkaisua. Tähän pitää lisätä vielä se tosiasia, että kun ympäristövaliokunta laatii tästä mietinnön aikanaan, niin siihen mietintöön tulee kirjata huolellisesti se, että niillä alueilla, missä on voimassa oleva rantakaava tai osayleiskaava, jonka perusteella rantaan on rakennettu kesäasuntoja, kunta voi koko kaavaa muuttamatta myöntää sen rakentamisluvan, niin että kesäasunnosta tulee pysyvä asunto. Tämä kesäasunnon muuttaminen pysyväksi asumukseksi on nähty mörkönä, mutta sehän on suuri mahdollisuus, koska ihmisellä, joka tällä hetkellä asuu kesämökissään käytännössä ympäri vuoden, pitää olla sitten kakkosasunto jossakin, ja hän ajaa sitä väliä, seilaa jatkuvasti, jolloin syntyy lisäkustannuksia, eikä se ole millään muodoin hyvä sellainen menettely. Tämän takia tämä tulee kirjata myös tähän lakiin, perusteluosaan, että myös kaavoitetulla alueella rakennettaessa, kun oma kesämökki muutetaan pysyväksi asumukseksi, riittää tällainen kunnan rakennuslautakunnan lupa, ja sillä sipuli. Turhaa byrokratiaa pitää karsia, koska se ei tuota mitään muuta kuin kustannuksia.

Kunnille suunnittelutarvealueiden määrääminen on erittäin suuri suoraan sanoen kiros, koska se aiheuttaa rakentamisen pysäyttämisen vuosiksi eteenpäin. Koko kehitys kunnassa pysähtyy, ja onhan aika nurinkurista, että kunta elinkeinopolitiikallaan on luonut uusia työpaikkoja mutta ei saa sitten suunnittelutarvealueiden takia lähteä suunnittelemaan uusia asuinalueita paikkakunnalle muuttaville ihmisille. Aivan nurinkurista politiikkaa, mutta nyt tähänkin politiikkaan, tähänkin asiaan saadaan korjaus. Tämä on erittäin suuri muutos, ja sitä tervehdin suurella ilolla.

Kaavoitus on tänä päivänä erittäin monimutkaista toimintaa, ja tässä keskustelussa on käyty vähän kummallisilla raiteilla. Nimittäin on epäilty, löytyykö kunnista osaamista ja taitamista näihin kaava- ja muihin rakentamisasioihin. Totta kai löytyy. Ja jos ei löydy, niin sitähän silloin hankitaan siihen kuntaan. Kyllä meillä tänä päivänä Suomessa on koulutus-taso sen verran korkea, että kaavoitusalan ihmisiä, rakentamisalan ihmisiä, geodeetteja, diplomi-insinöörejä, rakennusinsinöörejä, arkkitehteja, mitä vain löytyy. Älkäämme tehkö siitä ongelmaa, kun se ei mikään ongelma ole. Kun kaavoitusasiat kuuluvat kuitenkin kiistatta kunnille, niin sitä mahdollisuutta pitää käyttää. Se ylhäältä johdetun yhteiskunnan menettely, mitä tässä salissa on peräänhuudettu monella suulla, on menneen maailman lumia. Ruotsi on tässä asiassa meitä edellä paljon, paljon. Sen takia siellä Ruotsissa talous menee erittäin hyvin. Kasvu on siellä vahvaa, ollut myös näiden lama-vuosien ajan. Toki siihen on monta muutakin syytä, mutta tässä on siihen yksi syy.

Sitten vielä pari asiaa, arvoisa rouva puhemies! Kun kunnat tekevät kaavojaan, niin se on aivan selvä asia, että yksikään kunta ei tee sellaista kaavaa, että se tekisi oman elinympäristönsä huonoksi tai epäviihtyisäksi. Ei varmasti löydy Suomessa yhtään semmoista kuntaa. Tämän takia pitää muistaa se, että kunnat ajattelevat aina omaa parastaan ja omien asukkaitensa parasta. Ne pelot, mitä tämän keskustelun aikana on lietsottu siitä, että maailma menee piloille, eivät pidä paikkaansa. Maaseudulle rakennettavat asumukset, talot, varastot, tuotantotilat, lähes poikkeuksetta ovat puurakennuksia. Kaikki me muistamme,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

ihan tuoreessa muistissa on tämä Pudasjärven tapaus. Kun Pudasjärvellä meni kivistä rakennettu koulu piloille homeen takia, niin sinne rakennettiin nyt puusta valtava koulukombinaatti, joka varmasti pysyy tuoreena ja terveenä ja auttaa niitä lapsia siellä oppimaan hyvässä ympäristössä, raikkaassa ilmassa. Se on vuoden ympäristöteko, koska sinne on satoja, jopa tuhansia kuutioita käytetty puutavaraa siihen taloon, koulurakennukseen, koulu-kiinteistöön, ja se on erittäin hyvä niin asukkaitensa kannalta kuin ympäristön kannalta ja se on myös teknisesti erittäin toimiva. Vuoden ympäristöteko, sanoisin, ja sitähan se varmaan onkin, ja se tulee saamaan kaikki mahdolliset palkinnot, mitä saatavissa on ja sille koululle kyllä kuuluu. Tästä soisi myös kaupungeissa otettavan esimerkkiä, niin että puusta rakennettaisiin paljon enemmän. Kaikki Suomen pientalothan on rakennettu lähes poikkeuksetta puusta, muutamia tiilitaloja toki siellä seassa on, mutta nimenomaan, että puusta kun rakennetaan, se on elävä materiaali, se on hengittävä ja asukkailleen hyvin sosiollinen materiaali. Toivon, että tässä asiassa Suomen eduskunta pääsee niiden vanhojen käsittämättömien pelkojensa yli ja myöntää sen, että maaseudulle pitää hyvin rakentaa ja nimenomaan käyttää sinne puuta, niin kuin maaseudun ihmiset tekevätkin. Siellä maaseudullahan sitä puuta on.

Tämän takia tämä lakiesitys on erittäin kannatettava ja hyvä, ja toivon sille menestystä. Ja kuten ministeri Tiilikainen omassa puheenvuorossaan sanoi, niin tähän ei ole ensimmäinen ja viimeinen tällä polulla. Tämä on hyvä alku. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistaminen käynnistyy lähiaikoina, ja siinä tulee huomioida nämä nyt keskustelussa olevat asiat vieläkin paremmin, jotta saamme maaseudulle elämää ja Suomeen rakentamista lisää. Se on ainoa keino torjua tätä voimassa olevaa lamaa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.